

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EURÓPSKYCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO
ROZVOJA**

**ÚVEROVANIE PROJEKTOV ZO ŠTRUKTURÁLNYCH
FONDOV UNICREDITBANK V SLOVENSKEJ
REPUBLIKE V OKRESE NITRA**

Diplomová práca

Študijný program:	Regionálny rozvoj
Študijný odbor:	Regionálny rozvoj
Školiace pracovisko:	Katedra Európskych štúdií a regionálneho rozvoja
Školiteľ:	Doc. Ing. Pavol Schwarcz, PhD.

Nitra 2010

Bc. Juraj Melíšek

ČESTNÉ VYHLÁSENIE

Podpísaný Juraj Melišek vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Úverovanie projektov zo štrukturálnych fondov UniCredit Bank Slovakia v Slovenskej republike v okrese Nitra“ vypracoval samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomý zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre, 24. apríla 2010

Juraj Melišek

Touto cestou vyslovujem poďakovanie pánovi Doc. Ing. Pavlovi Schwarczovi, PhD. za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej diplomovej práce.

ABSTRAKT

Predmetom diplomovej práce je úverovanie projektov zo štrukturálnych fondov v spolupráci s bankami, konkrétne s UniCredit Bank Slovakia a.s., v okrese Nitra.

Cieľom diplomovej práce je charakterizovať funkciu bankového systému vo vzťahu k spolufinancovaniu a prefinancovaniu európskych projektov EÚ.

V diplomovej práci poukazujeme na iniciatívu domácich finančných inštitúcií, hlavne bánk a medzinárodných finančných inštitúcií podieľať sa na pomoci financovania projektov.

Práca je zameraná na spoločnú poľnohospodárska politiku, ktorá je financovaná Európskym poľnohospodárskym fondom pre rozvoj vidieka a Európskym poľnohospodárskym záručným fondom. Taktiež sa v práci oboznámime s obsahom Programu rozvoja vidieka v období rokov 2007 – 2013, s inovatívnymi finančnými nástrojmi, ktoré majú slúžiť na zaistenie efektívneho využitia finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov určených pre SR.

Cieľom je analyzovať úvery na spolufinancovanie projektov podporovaných v rámci osi programu rozvoja vidieka za roky 2007-2013 poskytnuté v UniCredit Bank Slovakia, a.s. v Nitrianskom okrese. Na základe zistených skutočností, vyhodnotiť stav, vývoj a problémy poskytnutých projektových úverov a následne ponúknuť možné riešenia a opatrenia na zlepšenie a zefektívnenie poskytovania projektových úverov v UniCredit Bank Slovakia, a.s..

Výsledkom diplomovej práce je predstavenie opatrení na zlepšenie pri poskytovaní programových úverov v predmetnej banke UniCredit Bank Slovakia, a.s. v Nitrianskom okrese na základe komplexnej analýzy úverového procesu konkrétneho subjektu.

Kľúčové slová:

Štrukturálne fondy

Bankový systém

Financovanie projektov

Spoločná poľnohospodárska politika

Úverový proces

ABSTRACT

The object of graduation theses is project financing from EU Structural Fund in cooperation with Banks specifically with UniCredit Bank Slovakia a.s. in district Nitra.

The aim of graduation theses is to define bank system functions in relation with co-financing and refinancing European projects.

In graduation theses we mention initiative of domestic financial institutions, mostly banks and international financial institutions that participate on project financing support.

The thesis is intended on Common agricultural policy that is financed by European Agricultural Fund for Rural Development and by European Agricultural Guarantee Fund. Moreover we acquaint with the content of Rural Development Programme in period of years 2007 – 2013, with innovative financial instruments which should engage as reinsurance effective utilization of financial instrument from Structural Fund intended for Slovak Republic.

The aim is to analyze loans according to project co-financing within the axis of the Rural Development Programme in period of 2007 – 2013 extended in UniCredit Bank Slovakia, a.s. in Nitra district. Following the determined facts, we evaluate status, progress and problems of given project loans and subsequently we offer possible solutions and measures according to improvement and streamlining of giving project loans in UniCredit Bank Slovakia, a.s.

The conclusion of the graduation theses is to present measures according to improvement in extending project loans in objective bank – UniCredit Bank Slovakia, a.s. in Nitra district on the basis of complex analysis of loan process of concrete subject.

Key words:

Structural Fund

Bank system

Project financing

Common Agricultural Policy

Loan process

ZOZNAM SKRATIEK A ZNAČIEK

CAP/SPP	Spoločná poľnohospodárska politika
ES	Európske spoločenstvo
EHS	Európske hospodárske spoločenstvo
EU	Európska únia
EAFRV/EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
EGF	Európsky garančný fond
HDP	Hrubý domáci produkt
OZE	Obnova zdrojov energie
NFP	Nenávratný finančný príspevok
ŽoNFP	Žiadosť o nenávratný finančný príspevok
ZoNFP	Zmluva o nenávratnom finančnom príspevku
PPA	Poľnohospodárska platobná agentúra
EP	Európsky parlament
PRV	Program rozvoja vidieka
SR	Slovenská republika
UCB	UniCredit Bank Slovakia, a.s.
ZB	Zbierka
AS	Akciová spoločnosť
ŽoP	Žiadosť o platbu
BÚ	Bežný účet
km²	Kilometre štvorcové

OBSAH

Úvod.....	9
1. Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky.....	11
1.1 História poľnohospodárstva.....	11
1.2 Spoločná poľnohospodárska politika – CAP.....	11
1.2.1 Pozadie Spoločnej poľnohospodárskej politiky/Common Agriculture Policy (SPP/CAP).....	11
1.2.2 Základné dôvody vzniku, ciele a zásady SPP.....	13
1.2.3 Ciele SPP.....	13
1.2.4 Zásady.....	14
1.3 Financovanie a možnosti financovania v rámci SPP.....	14
1.3.1 Iné možnosti financovania.....	15
1.3.2 Rozpočet SPP.....	15
1.3.3 Kontrola rozpočtu SPP.....	16
1.4 Politika rozvoja vidieka ako súčasť SPP.....	17
1.4.1 počiatočný vývoj.....	17
1.4.2 Štruktúra politiky rozvoja vidieka.....	19
1.4.3 Politika rozvoja vidieka v SR ako súčasť SPP.....	21
1.4.4 Program rozvoja vidieka 2007-2013.....	21
1.4.5 Ciele a priority.....	22
1.4.6 Oblasti podpory.....	22
1.5 Budúcnosť SPP.....	32
2. Cieľ práce.....	39
3. Metodika práce.....	40
4. Výsledky práce.....	42
4.1 Podrobný prehľad a rozpočet PRV 2007 – 2013.....	42
4.2 Charakteristika okresu Nitra.....	49
4.3 Charakteristika UniCredit Bank Slovakia, a.s.....	51
4.4 Analýza poskytnutých úverov v celej SR v rámci PRV za finančný rok 2009.....	52

4.5 Analýza poskytnutých úverov v celej SR v rámci PRV 2007-2013 v UCB.....	53
4.6 Projektové úvery poskytnuté UniCredit Bank Slovakia, a.s. v Nitrianskom okrese.....	56
4.7 proces a vývoj poskytovania programových úverov UniCredit Bank Slovakia, a.s.....	57
4.7.1 Stav v legislatíve.....	57
4.7.2 Obchodno-technické podmienky.....	57
4.7.2.1 Definícia produktov.....	57
4.7.2.2 Úverové produkty.....	58
4.7.2.3 Stanovenie výšky úverov.....	59
4.7.2.4 Spôsob čerpania.....	59
4.7.2.5 Úroková sadzba.....	60
4.7.2.6 Zmluvné dokumenty.....	60
4.7.2.7 Poplatky spojené s úverom.....	60
4.7.2.8 Poplatky spojené s osobným dotačným účtom.....	61
4.7.2.9 Zabezpečenie úveru.....	61
4.7.2.10 Zhrnutie procesu poskytovania programových úverov v UCB.....	61
4.8 Problémy a opatrenia na zlepšenie pri poskytovaní programových úverov v UniCredit Bank Slovakia, a.s.	63
4.8.1 Problémy pri poskytovaní programových úverov.....	63
4.8.2 Opatrenie na zlepšenie pri poskytovaní programových úverov...	64
Záver.....	66
Zoznam použitej literatúry.....	68
Prílohy.....	71

Úvod

Spoločná poľnohospodárska politika Európskej únie je v európskej dokumentácii definovaná ako jedna z najdôležitejších politických oblastí únie, vo výlučnej kompetencii Spoločenstva, ktorá je zameraná na to, aby garantovala spotrebiteľom primerané ceny a poľnohospodárom spravodlivý príjem. Spoločná poľnohospodárska politika patrí medzi najdiskutovanejšie spoločné politiky Európskej únie. Ide o technicky veľmi zložitú problematiku a proces, ktorý je ešte stále v štádiu vývoja.

Európska únia stále viac preferuje model multifunkčného poľnohospodárstva, ktorý predpokladá zameranie poľnohospodárskej politiky na plnenie cieľov, ako je ochrana prírodných zdrojov, udržanie rázu krajiny, zachovanie zamestnanosti a vidieckej štruktúry obyvateľstva.

Problematika Spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie je v podstate makroekonomickou témou. V praxi má však ďalekosiahle dopady aj na regionálnu a mikroekonomickú úroveň. Európska únia predstavuje pre každý členský štát stabilné ekonomické zázemie a podporu vo všetkých sférach pôsobnosti. Napriek rozdielom vo vyspelosti a ekonomickom napredovaní členských štátov, Európska únia ponúka príležitosť pre rozvoj vo všetkých oblastiach. Nie všetky štáty vstupujú do Európskej únie s rovnakými možnosťami rozvoja. Sektor poľnohospodárstva u každého členského štátu je na rôznej úrovni vývoja a pokroku a je považovaný za jednu z najdôležitejších politík Európskej únie.

V zmysle článku 158 Zmluvy o založení ES je hlavným cieľom regionálnej politiky podpora rozvoja celkového Spoločenstva prostredníctvom:

- Posilnenie hospodárskej a sociálnej súdržnosti
- Znižovanie rozdielov medzi úrovňami rozvoja v jednotlivých regiónoch
- Zmierňovanie zaostalosti v najnevýhodnejších regiónoch alebo na znevýhodnených ostrovoch, vrátane vidieckych oblastí (Reichbauer O.)

Regionálna politika sa uskutočňuje prostredníctvom finančných podpôr zo štrukturálnych fondov. Štrukturálne fondy financujú jednotlivé oblasti spoločných politík. V práci je popísaná spoločná poľnohospodárska politika, ktorá je financovaná Európskym poľnohospodárskym fondom pre rozvoj vidieka a Európskym poľnohospodárskym záručným fondom. Z fondov sú financované konkrétne osi a opatrenia, ktoré sú zakotvené v Programe rozvoja vidieka 2007 – 2013. Termín financovanie nie je presný, pretože subjekt, ktorý žiada o podporu sa musí podieľať aj svojimi finančnými prostriedkami na danom projekte. Nie

každý subjekt má tieto financie, preto aj banky ponúkajú svoje produkty a poradenstvo v oblasti spolufinancovania alebo prefinancovania poskytnutých nenávratných finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov. Vďaka podpore zo štrukturálnych fondov na jednej strane a bánk na strane druhej sa zvyšuje konkurencieschopnosť a diverzifikácia poľnohospodárstva, ako aj zlepšenie životnej úrovne na vidieku. Z tohto dôvodu je potrebné naďalej hľadať najefektívnejšie možnosti na podporu poľnohospodárstva.

1. Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky

Poľnohospodárstvo je jedna z najkontroverznejších a najdiskutovanejších oblastí európskej politiky. Ani jeden z doterajších pokusov o reformu nebol dostatočne razantný.

1.1 História poľnohospodárstva

Podľa Encyklopédie histórie sveta (1999) obývali ľudia Našu planétu už pred minimálne 130 000 rokmi. Ale až asi 10 000 rokov pred našim letopočtom na križovatke Európy a Ázie vznikli najstaršie známe poľnohospodárske spoločenstvá.

Podľa Dejín Európy (1992), v 9. storočí nášho letopočtu tvorili veľké majetky predovšetkým lesy a neobrobená pôda.

Ďalším významným medzníkom európskeho poľnohospodárstva bolo v zmysle Encyklopédie histórie sveta (1999) 14. storočie. Zvyšoval sa počet obyvateľov, stúpol dopyt po obilí a vzrástli aj ceny. Následkom bolo obrábanie aj menej vhodnej pôdy na poľnohospodárske účely.

Kronika ľudstva (1998) uvádza, že veľké zámorské objavy 15. a 16. storočia vyvolali aj veľké zmeny a začali sa vymieňať rastliny a zvieratá medzi svetadielmi.

Ako uvádza Fontaine (1998), Zmluvy o vytvorení Euratomu a Európskeho hospodárskeho spoločenstva v roku 1957 v Ríme, rušili colné tarify medzi členskými štátmi.

Poľnohospodárstvo je jedna z najkontroverznejších a najdiskutovanejších oblastí európskej politiky. Ani jeden z doterajších pokusov o reformu nebol dostatočne razantný.

1.2 Spoločná poľnohospodárska politika – CAP

1.2.1 Pozadie Spoločnej poľnohospodárskej politiky / Common Agriculture Policy (SPP/CAP)

Spoločná poľnohospodárska politika si vyžiada približne 44% rozpočtu Európskej únie a venuje sa jej približne 60% platnej európskej legislatívy. Na druhej strane je jednou zo základných politík Európskych spoločenstiev od roku 1958. Po jej nespochybniteľných úspechoch v začiatkoch eurointegrácie sa stala na konci minulého storočia v mnohých krajinách symbolom neefektivity a dôvodom mnohých sporov, najmä kvôli jej financovaniu. Vyplácanie dotácií dáva poľnohospodárom v členských krajinách záruku minimálnych cien a

chráni ich pred konkurenciou zo zahraničia. Aj preto ju tretie krajiny podrobujú ostrej kritike, lebo pomáha budovať „európsku pevnosť“. Vyčíta sa jej, že spôsobuje aj nadmerne vysoké ceny agroproduktov.

Pokrivčák (2002) píše: „Spoločná poľnohospodárska politika EÚ je ekonomickým rámcom poľnohospodárskej výroby a marketingu, ktorý sa ustavične vyvíja a mení. Počiatky spoločných poľnohospodárskych politík siahajú do obdobia zakladania Európskeho hospodárskeho spoločenstva.“

Lipková – Porubský (2003) uvádzajú, že SPP v súčasnosti predstavuje najvýznamnejšiu politiku členských štátov EÚ. Prvý návrh Európskej komisie na zriadenie SPP bol predložený 30. júna 1960. V priebehu štyridsiatich rokov od vzniku SPP sa situácia v európskom poľnohospodárstve zmenila. Z nedostatku prakticky všetkých poľnohospodárskych výrobkov, pričom krajiny vykazovali hospodársky rast a zvyšovanie kúpyschopnosti obyvateľstva, k úplnému dostatku až k prebytku všetkých poľnohospodárskych výrobkov, za stáleho držania silného rastu.

System SPP podľa Feketeho (2006) predstavuje najrozsiahlejšiu a najvyspelejšiu politiku Spoločenstva. Charakterizovať ho ako systém znamená, že sa identifikujú jeho elementy a ich funkcie, určí sa jeho štruktúra a závislosti medzi jednotlivými prvkami v rámci fungovania mechanizmu riadenia.

Spoločná poľnohospodárska politika je jedna zo supranacionálnych politických oblastí EÚ. Patrí k najdôležitejším politickým oblastiam EÚ a pohlcuje najväčšiu časť jeho rozpočtu.

SPP bola založená Rímskou zmluvou z roku 1957 a funguje od roku 1962. Súčasnú diskusiu okolo postavenia tejto politiky sa čiastočne odvíjajú od faktu, že vznikala za celkom špecifických okolností. Po druhej svetovej vojne neboli štáty schopné zabezpečiť vlastnú poľnohospodársku produkciu a bolo nutné nastaviť účinný mechanizmus pre kontrolu a zabezpečenia dodávky potravín. K tomu mala primárne slúžiť aj poľnohospodárska politika v rámci Spoločenstva.

Hlavné míľniky v Spoločnej poľnohospodárskej politike

- 1962 – začiatok fungovania CAP
- 1968 – Mansholtov plán
- 1992 – MacSharryho reforma

- 1997 – Agenda 2000
- 1993 – začiatok reformy CAP za komisára Hansa Fischlera
- 2005 – Európska rada sa rozhodla, že v roku 2008 prejde generálnou kontrolou ("health-check") a nastane revízia rozpočtu EU ohľadom na reformu CAP

1.2.2 Základné dôvody vzniku, ciele a zásady SPP

Spoločná poľnohospodárska politika má aj veľký symbolický význam, bola to prvá oblasť, kde sa najviac právomoci prenieslo na EÚ. Navyše, je veľmi úzko spojená s dvoma kľúčovými oblasťami EÚ: Vnútny trh a hospodárska a menová únia.

Podľa Rumanovskej (2003), SPP vznikla z nasledovných dôvodov:

- Zabezpečenie výživy obyvateľstva
- Dosiahnutie primeranej úrovne potravín pre obyvateľstvo
- Zvýšenie produktivity poľnohospodárstva
- Stabilizácia agrárnych trhov
- Zabezpečenia primeranej životnej úrovne pre poľnohospodárske obyvateľstvo
- Ochrana svojich agrárnych záujmov voči krajinám s veľkým agrárnym exportom

1.2.3 Ciele SPP

Rímska zmluva (zmluva o ES) zakotvuje v článku č.39 druhej hlavy nasledujúce ciele SPP:

- zvýšiť produktivitu poľnohospodárstva podporou technického pokroku a zabezpečovaním racionálneho rozvoja poľnohospodárskej výroby a optimálneho využívania výrobných faktorov, najmä pracovnej sily,
- zabezpečiť týmto spôsobom primeranú životnú úroveň poľnohospodárov, najmä zvýšením individuálnych príjmov jednotlivcov pracujúcich v poľnohospodárstve,
- stabilizovať trhy,
- zabezpečiť riadne zásobovanie,
- zabezpečiť dodávky spotrebiteľom za primerané ceny.

1.2.4 Zásady

V roku 1962 sa signatárske štáty dohodli na troch zásadách, ktoré platia doteraz:

- Zjednotený trh: Organizácia poľnohospodárskeho trhu je pre každého rovnaká. Každý výrobok sa môže voľne pohybovať vo vnútri spoločenstiev.
- Finančná solidarita: náklady, ktoré kvôli organizácii poľnohospodárskeho trhu vznikajú, sú financované spoločným rozpočtom, respektíve Európskym poľnohospodárskym poradným a záručným fondom.
- Priorita spoločenstva: Ochrana európskeho poľnohospodárstva clami na dovoz poľnohospodárskych výrobkov z tretích krajín.

Na dosiahnutie týchto cieľov sa zaviedla spoločná organizácia poľnohospodárskych trhov.

1.3 Financovanie a možnosti financovania v rámci SPP

Janku a Sťahel (2002) uvádzajú, že jeden z princípov SPP je princíp solidarity, ktorý v praxi znamená, spoločne sa podieľať na nákladoch opatrení tejto politiky všetkými členskými štátmi.

Fekete (2006) hovorí, že finančné fondy slúžia ako zdroje podpôr k dosiahnutiu vytýčených cieľov na základe nariadení Rady o podpore týchto fondov.

Na základe článku 34.4 Rímskej zmluvy bol vytvorený Európsky agrárny orientačný a garančný fond, ktorého právna účinnosť sa však skončila k 31.12.2006. Ale v rámci post-luxemburskej reformy, týkajúcej sa úloh, nástrojov a cieľov SPP sa v roku 2005 vytvorili legislatívne a finančné podmienky pre funkciu dvoch nových fondov, pretože predchádzajúci právny rámec sa stal netransparentným.

Pre nový finančný koncept sa zriadili uvedené dva fondy:

- Európsky garančný fond (EGF) – účinný od 1.1.2007 na financovanie aktivít v rámci I. piliera
- Európsky fond pre rozvoj vidieka (EAFRV) – účinný od 1.1.2007 k financovaniu všetkých aktivít v oblasti rozvoja vidieka – II. Pilier

Střeleček – Lososová - Kollár (2003) tvrdia, že systém priamych podpôr je neoddeliteľnou súčasťou SPP, ktorých cieľom je prijať vhodné ekologické opatrenia týkajúce sa poľnohospodárskych pôd a poľnohospodárskej produkcie, stabilizovať zamestnanosť v poľnohospodárstve, prispieť k zaisteniu primeranej životnej úrovne vidieckemu obyvateľstvu a zohľadniť prosperitu poľnohospodárstva.

Príjemcov väčšinou nevypláca Komisia. Podľa zásady **spoločného riadenia** sa touto úlohou poverujú členské štáty.

Priame platby sa rozdeľujú prostredníctvom **platobných agentúr**, ktoré zriaďujú štátne orgány.

Ak si chce poľnohospodár uplatniť nárok na jednotnú platbu, požiadava o **nároky na platbu s pôdou**. Nároky sa vypočítajú na základe platieb, ktoré poľnohospodár dostal za určité referenčné obdobie (historický model) alebo na základe počtu obhospodarovaných hektárov, z ktorých vzniká nárok (regionálny model).

1.3.1 Iné možnosti financovania

Jedinou trvalou schémou financovania SPP (t. j. takou, ktorá sa opakuje každoročne), ktorú **centrálne riadi** Komisia (a o ktorú sa treba uchádzať podrobným postupom priamo na Komisii), je schéma pod názvom „Informačné opatrenia týkajúce sa spoločnej poľnohospodárskej politiky“.

Okrem grantov udelených na základe výziev na predkladanie návrhov, Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka takisto uzatvára zmluvy o verejnom obstarávaní na poskytovanie služieb. Tieto zmluvy sa uzatvárajú na základe výziev na predkladanie ponúk.

1.3.2 Rozpočet SPP

Európska komisia (2007) uvádza, že rozpočet SPP predstavuje veľký rozdiel celkového rozpočtu a výdavkov EU, pretože nahrádza vnútroštátnu politiku a výdavky na poľnohospodárstvo. Táto situácia sa teraz zmenila, pretože výdavky na SPP sa obmedzili a boli vypracovaná ďalšie politiky na úrovni EU.

V prvých rokoch existencie EU predstavovala SPP významný podiel rozpočtových výdavkov, príležitostne aj viac ako dve tretiny. SPP stojí cca 55 miliárd EUR ročne. To predstavuje 40% celkového rozpočtu EU. Členské štáty sa dohodli, že rozhodnutia o poľnohospodárskej politike EU sa prijímali na úrovni spoločenstva a aby sa na tento účel vypracoval aj a vhodnejší rozpočet, pretože v konečnom dôsledku každý občan EU prispieva v priemere okolo 2 eur za týždeň na financovanie SPP.

Podiel rozpočtu na podporu trhu a na dotácie vývozu sa znížil, zatiaľ čo podiel určený na priamu pomoc výrobcom a na rozvoj vidieka, sa zvýšil.

1.3.3 Kontrola rozpočtu SPP

SPP pôsobí v rámci súboru presne vymedzených tabuľkových ukazovateľov. Sú zavedené rozpočtové obmedzenia s cieľom kontrolovať výdavky v každom jednom roku a za obdobie niekoľkých rokov. Plánovanými limitmi pre trhové opatrenia a priamu pomoc SPP na obdobie 2007-2013, nie je umožnené v podstate žiadne dodatočné zvýšenie finančných prostriedkov a v skutočnosti budú nastavené limity každým rokom prísnejšie, pretože platby priamej pomoci, ktoré sa majú vyplácať v nových členských štátoch, sa počas tohto obdobia postupne dostanú až na úrovne plnej pomoci, ktorá sa už uplatňuje v bývalých 15 členských štátoch.

Tab 1: Finančný rámec na roky 2007-2013 (mld. EUR)

Vyhradené prostriedky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007-2013
Celkový rozpočet EÚ	120,601	121,307	122,362	122,752	123,641	125,055	126,646	826,363
% z HDP	1,10	1,08	1,06	1,04	1,03	1,02	1,00	1,045
Udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a ich ochrana	54,972	54,308	53,652	53,021	52,386	51,761	51,145	371,244
SPP: trhové opatrenia a priame platby	43,120	42,697	42,279	41,864	41,453	41,047	40,645	293,105
SPP: rozvoj vidieka	-	-	-	-	-	-	-	-

1.4 Politika rozvoja vidieka ako súčasť SPP

Politika rozvoja vidieka EÚ sa vyvíjala ako súčasť rozvoja spoločnej poľnohospodárskej politiky, od politiky zaoberajúcej sa štrukturálnymi problémami poľnohospodárskeho odvetvia, po politiku riešiacu početné úlohy poľnohospodárstva v spoločnosti, najmä problémy v rámci širšieho vidieckeho kontextu.

1.4.1 Počiatočný vývoj

Pôvodným zámerom bolo podporovať fyzický kapitál (investície) v poľnohospodárskych podnikoch a v nadväzujúcich odvetviach. Cieľom podpory spracovania a odbytu bolo napomôcť integrácii potravinového reťazca od výroby po odbyt a prispieť tak k ďalšiemu zlepšeniu poľnohospodárskych štruktúr a konkurencieschopnosti primárneho odvetvia. Postupne sa pozornosť zamerala na ľudský kapitál vo forme

predčasného odchodu do dôchodku a odborného vzdelávania. Prvý územný prvok bol doplnený v 70-tych rokoch 20.storočia prostredníctvom stanovenia znevýhodnených oblastí, ktoré boli oprávnené na využívanie osobitných opatrení. Cieľom bolo zastaviť hromadný odliv ľudí z poľnohospodárskych a vidieckych oblastí, ktorý ohrozoval prežitie určitých vidieckych oblastí a zachovanie prírodného prostredia a krajiny. Tento prvok sa neskôr vyvinul zo širšieho prístupu spájajúceho opatrenia pre znevýhodnené oblasti s ďalšími politikami zameranými na pomoc určitým regiónom.

Rozvoj vidieka je dôležitou politickou oblasťou, nakoľko viac ako 56 % obyvateľov v 27 členských štátoch Európskej únie (EÚ) žije vo vidieckych oblastiach, ktoré tvoria 91 % územia. Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo majú aj naďalej rozhodujúci význam z hľadiska využitia pôdy a hospodárenia s prírodnými zdrojmi vo vidieckych oblastiach EÚ a slúžia ako platforma pre hospodársku diverzifikáciu vo vidieckych spoločenstvách. Posilnenie politiky rozvoja vidieka EÚ je preto jej všeobecnou prioritou.

Európska únia má aktívnu politiku rozvoja vidieka, pretože nám pomáha dosiahnuť ciele, ktoré majú význam pre našu vidiecku krajinu a ľudí, ktorí v nej žijú a pracujú.

Vidiecke oblasti EÚ tvoria dôležitú súčasť jej vzhľadu a identity. Územie, ktoré je v zmysle štandardnej definície označované ako „vidiecke“, zaberá viac ako 91 % územia EÚ a je domovom pre viac ako 56 % jej obyvateľstva. Navyše neuveriteľná paleta úchvatných a malebných zákutí krajiny patrí k veciam, ktoré určujú charakter EÚ – od hôr po stepi, z hustých lesov do nekonečných polí.

Veľké množstvo našich vidieckych oblastí čelí veľkým problémom. Niektoré poľnohospodárske a lesné podniky stále potrebujú zlepšiť svoju konkurencieschopnosť. Vo všeobecnosti je vo vidieckych regiónoch priemerný zárobok na obyvateľa nižší ako v našich mestách, pričom rozsah zručností je tu užší a odvetvie služieb menej rozvinuté. So starostlivosťou o vidiecke životné prostredie sú často spojené finančné náklady.

Na druhej strane má európsky vidiek naozaj čo ponúknuť. Poskytuje nám základné suroviny. Keď sa naň pozrieme z hľadiska jeho krásy, pokoja a rekreačných príležitostí jeho hodnota je jednoznačná. Funguje ako naše pľúca a preto je ideálnym miestom na boj proti zmenám klímy. Okrem toho veľa ľudí priťahuje myšlienka života a práce na vidieku, avšak za podmienky, že budú mať prístup k primeraným službám a infraštruktúre.

Z tohto dôvodu sú stratégie EÚ Lisabonská – pre zamestnanosť a rast, a Göteborgská – pre trvalo udržateľný rozvoj, rovnako relevantné pre naše vidiecke oblasti ako pre naše mestá. Politika rozvoja vidieka EÚ je predovšetkým o riešení problémov, ktoré sužujú naše vidiecke oblasti, a o odblokovaní ich potenciálu.

Každý členský štát EÚ môže teoreticky jednotlivo prijať a uplatňovať úplne nezávislé politiky rozvoja vidieka. Tento prístup by mal však v praxi slabé uplatnenie. Nie všetky krajiny EÚ by si mohli dovoliť politiku, ktorú skutočne potrebujú. Okrem toho veľa otázok, na ktoré odpovedá politika rozvoja vidieka, presne neohraničujú vnútroštátne alebo regionálne hranice, ale majú dosah aj na ľudí za týmito hranicami (napríklad znečistenie prechádza cez hranice príliš ľahko; a navyše udržateľnosť životného prostredia sa stala európskou a medzinárodnou záležitosťou). Politika rozvoja vidieka je takisto prepojená s veľkým počtom ďalších politík, ktoré sa určujú na úrovni EÚ.

Toto sú dôvody pre spoločnú politiku rozvoja vidieka na úrovni EÚ, ktorá aj tak zveruje významný podiel kontroly do rúk jednotlivých členských štátov a regiónov. Politika sa financuje čiastočne z centrálného rozpočtu EÚ a čiastočne z rozpočtov členských štátov alebo regiónov.

1.4.2 Štruktúra politiky rozvoja vidieka

Hlavné pravidlá platné pre oblasť politiky rozvoja vidieka na roky 2007 až 2013, ako aj pre opatrenia dostupné členskými štátmi a regiónom v rámci politiky, sa ustanovujú v nariadení Rady (ES) č. 1698/2005.

V zmysle tohto nariadenia sa politika rozvoja vidieka zameriava v období rokov 2007 až 2013 na tieto tri témy (známe ako „tematické osi“):

- zlepšovanie konkurencieschopnosti odvetvia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva;
- zlepšovanie životného prostredia a prírodnej krajiny;
- zlepšovanie kvality života vo vidieckych oblastiach a podpora diverzifikácie vidieckeho hospodárstva.

Členské štáty a regióny majú povinnosť rozdeliť svoje finančné prostriedky určené na rozvoj vidieka medzi všetky tri tematické osi, a to s cieľom pomôcť zabezpečiť rovnomerný prístup k politike.

Ďalšou požiadavkou je, že časť finančných prostriedkov musí byť určená na podporu projektov založených na skúsenosti s iniciatívami Spoločenstva Leader. Tzv. prístup Leader k rozvoju vidieka zahŕňa osobitné projekty navrhnuté a v praxi uplatňované miestnymi partnermi s cieľom riešiť osobitné miestne problémy.

Rovnako ako pred rokom 2007 každý členský štát (alebo región, v prípadoch, kde sú právomoci delegované na regionálnu úroveň) musí vypracovať program rozvoja vidieka, v ktorom na obdobie rokov 2007 až 2013 zafinancuje, aká forma financovania sa použije na aké opatrenie.

Novou črtou na toto obdobie je väčší dôraz na koherentnú stratégiu rozvoja vidieka v rámci EÚ ako celku. To sa dosahuje pomocou národných strategických plánov, ktoré musia vychádzať z EU Strategic Guidelines.

Tento prístup by mal napomôcť:

- určiť oblasti, kde využitie podpory EÚ na rozvoj vidieka pridá na úrovni EÚ najväčšiu hodnotu;
- vytvoriť prepojenie s hlavnými prioritami EÚ (napríklad s prioritami stanovenými v Lisabonskej a Göteborgskej agende);
- zabezpečiť konzistentnosť s ostatnými politikami EÚ, najmä v oblasti hospodárskej kohézie a životného prostredia;
- pomôcť realizovať novú trhovo orientovanú spoločnú poľnohospodársku politiku (SPP) a nevyhnutnú reštrukturalizáciu v starých a nových členských štátoch s tým spojenú.

1.4.3 Politika rozvoja vidieka v SR ako súčasť SPP

Podľa stratégie rozvoja vidieka (2007-2013), je Slovensko vidieckou krajinou, ktorá sa zaraďuje medzi málo urbanizované štáty Európy s 59% podielom obyvateľstva žijúceho v mestách. Podľa definície OECD tvoria vidiecke oblasti 92% územia. Sídlna štruktúra je výrazne rozdrobená, pričom vo vidieckych oblastiach je menej rozvinuté odvetvie služieb, nižší podiel ľudí s vyšším vzdelaním a nedostatok možnosti vzdelávania a zamestnania sa.

Politika rozvoja vidieka ako súčasť Spoločnej poľnohospodárskej politiky sa orientuje na jednotlivca a skupiny aktívne pôsobiace vo vidieckych oblastiach s cieľom podporiť integrovaný a udržateľný rozvoj týchto oblastí.

Podľa Gozoru (2007), je rozvoj vidieka založený na transformácií zdrojov a na raste ekonomickej výkonnosti. Čím väčšia je vybavenosť samosprávnych celkov prírodnými zdrojmi s ich efektívnou transformáciou na jednej strane, tým väčšia je príležitosť pre rozvoj podnikateľskej činnosti na strane druhej. Následne čím rozsiahlejšia je podnikateľská činnosť, tým výkonnejšia je priestorová ekonomika. S rozvojom podnikateľskej činnosti sa zvyšujú pracovné príležitosti, rastú osobné príjmy a zvyšuje sa kúpyschopnosť vidieckeho obyvateľstva.

1.4.4 Program rozvoja vidieka 2007-2013

V polovici decembra 2007 vláda schválila Národný strategický plán rozvoja vidieka (PRV) pre programové obdobie 2007 – 2013. K 1,969 mld. EUR z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) pridá Slovenská republika 0,593 mld. EUR kofinancovaním. Podpora bude realizovaná prostredníctvom 4 osí zameraných na zvýšenie konkurencieschopnosti, ochranu a zlepšenie kvality životného prostredia, diverzifikáciu, či zvyšovanie kvality života na vidieku:

Politika rozvoja vidieka ako súčasť Spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie slúži na dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja vidieka.

1.4.5 Ciele a priority

Rozvoj vidieka podporujú krajiny Európskeho spoločenstva v rokoch 2007 – 2013 z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), čím sledujú tieto ciele:

- zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva,
- zlepšenie stavu životného prostredia a krajiny,
- skvalitnenie života vo vidieckych oblastiach a diverzifikácia vidieckeho hospodárstva.

Programovým dokumentom na čerpanie finančných prostriedkov z EPFRV je program rozvoja vidieka.

Medzi priority Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 patrí podpora modernizácie, inovácie a efektivity poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych podnikov, udržanie a ochrana environmentálnych hodnôt krajiny, uchovanie kultúrneho dedičstva, vytváranie pracovných príležitostí, zvyšovanie odbornosti vidieckeho obyvateľstva a zlepšenie kvality života vo vidieckych oblastiach.

1.4.6 Oblasti podpory

Program rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 vymedzuje na území Slovenskej republiky regióny, ktoré patria do cieľa **Konvergencia**. Ide o regióny:

- Západné Slovensko (Nitriansky, Trenčiansky a Trnavský kraj)
- Východné Slovensko (Košický a Prešovský kraj)
- Bratislavský kraj je podporovaný v rámci **ostatných oblastí**.

Na Bratislavský kraj sa nevzťahujú opatrenia 3.4.1 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo a 3.4.2 Obnova a rozvoj obcí, občianskej vybavenosti a služieb. Nevzťahuje sa naň ani opatrenie 3.1 Diverzifikácia smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam, v rámci ktorého sú v zmysle schémy štátnej pomoci podporované okresy Bratislava II, III, IV, Malacky, Senec, Čunovo, Jarovce a Rusovce.

Rozdiel podpory činností v oblastiach konvergenčného cieľa a v ostatných oblastiach spočíva v odlišnom podiele financovania oprávnených výdavkov z verejných zdrojov.

Na realizáciu cieľov programu rozvoja vidieka 2007 – 2013 slúžia osi a opatrenia:

Os 1 ZVÝŠENIE KONKURENCIESCHOPNOSTI SEKTORA POĽNOHOSPODÁRSTVA A LESNÉHO HOSPODÁRSTVA

- Opatrenie 1.1 Modernizácia fariem
- Opatrenie 1.2 Pridávanie hodnoty do poľnohospodárskych produktov a produktov lesného hospodárstva
- Opatrenie 1.3 Infraštruktúra týkajúca sa rozvoja a adaptácie poľnohospodárstva a lesného hospodárstva
- Opatrenie 1.4 Zvýšenie hospodárskej hodnoty lesov
- Opatrenie 1.5 Odbytové organizácie výrobcov
- Opatrenie 1.6 Odborné vzdelávanie a informačné aktivity
- Opatrenie 1.7 Využívanie poradenských služieb

OS 2 ZLEPŠENIE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A KRAJINY

- Opatrenie 5.3.2.1. Platby za znevýhodnené prírodné podmienky v horských oblastiach a platby v ostatných znevýhodnených oblastiach
- Opatrenie 5.3.2.1.2 Platby v rámci sústavy Natura 2000 a platby súvisiace so smernicou 2000/608/ES
- Opatrenie 5.3.2.1.3 Agroenvironmentálne platby
- Opatrenie 5.3.2.1.4 Platby za životné podmienky zvierat
- Opatrenie 5.3.2.2.1 Prvé zalesnenie poľnohospodárskej pôdy
- Opatrenie 5.3.2.2.2 Platby v rámci sústavy Natura 2000 – lesná pôda
- Opatrenie 5.3.2.2.3 Lesnícko-environmentálne platby
- Opatrenie 5.3.2.2.4 Obnova potenciálu lesného hospodárstva a zavedenie preventívnych opatrení

OS 3 KVALITA ŽIVOTA VO VIDIECKYCH OBLASTIACH A DIVERZIFIKÁCIA VIDIECKEHO HOSPODÁRSTVA

- Opatrenie 3.1 Diverzifikácia smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam
- Opatrenie 3.2 Podpora činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu
- Opatrenie 3.3 Vzdelávanie a informovanie
- Opatrenie 3.4.1 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo

- Opatrenie 3.4.2 Obnova a rozvoj obcí, občianskej vybavenosti a služieb
- Opatrenie 3.5 Získavanie zručností, oživovanie a vykonávanie integrovaných stratégií rozvoja územia

OS 4 LEADER

- Opatrenie 4.1 Implementácia integrovaných stratégií rozvoja územia
- Opatrenie 4.2 Vykonávanie projektov spolupráce
- Opatrenie 4.3 Chod miestnej akčnej skupiny

Výzva pre opatrenia 1.1 Modernizácia fariem a 1.2. Pridávanie hodnoty do poľnohospodárskych produktov a produktov lesného hospodárstva v osi 1

Internetová stránka EURATIV uvádza, že výzva podporuje trojicu opatrení v poľnohospodárstve a lesníctve. Pri modernizácii fariem ide o projekty znižovania nákladov, zlepšovania pracovných podmienok na farmách, modernizácie a zavádzania IKT. Dotácie podporia výstavbu, rekonštrukcie a modernizácie výrobných objektov i skladov a prispievajú k znižovaniu strát.

Výzvu vyhlásila Pôdohospodárska platobná agentúra v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 a týka sa troch opatrení z rôznymi konečnými termínmi predloženia žiadostí (predmetom záujmu sú pre mňa opatrenia 1.1 a 1.2):

- do 30. 4. 2008 pre opatrenie 1.1 Modernizácia fariem
- do 30. 4. 2008 pre opatrenie 1.2 Pridávanie hodnoty do poľnohospodárskych produktov a produktov lesného hospodárstva
- do 30. 6. 2008 pre opatrenie 2.1 Obnova potenciálu lesného hospodárstva a zavedenie preventívnych opatrení

Ročná alokácia programu uvažuje s projektmi v hodnote asi 190 mil. EUR. Napriek tomu, že je to spoločná výzva pre tri opatrenia, rozoberáme ich osobitne, nakoľko sa líšia v prijímateľoch a v spôsobe financovania.

Operačný program: Program rozvoja vidieka SR 2007 – 2013

- **Os 1:** ZVÝŠENIE KONKURENCIESCHOPNOSTI SEKTORA POĽNOHOSPODÁRSTVA A LESNÉHO HOSPODÁRSTVA
Priorita: PODPORA MODERNIZÁCIE, INOVÁCIE A EFEKTIVITY AGROPOTRAVINÁRSKEHO A LESNÍCKEHO SEKTORA
- **Opatrenie:** 1.1 Modernizácia fariem

Trvanie výzvy: 1. február 2008 - 30. apríl 2008

Oprávnený prijímateľ: Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe. Pokiaľ je žiadateľom mladý poľnohospodár a uplatňuje si zvýšené sadzby pomoci, musí v čase podania ŽoNFP spĺňať určité podmienky

Oprávnené územie: celé územie SR

Výška oprávnených výdavkov na 1 projekt: min. 3 000 EUR a max. 3 mil. EUR.

Cieľ : Zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych subjektov lepším využívaním výrobných faktorov a uplatňovaním nových technológií a inovácií.

- znižovanie výrobných nákladov a zlepšovania pracovných podmienok v poľnohospodárskych podnikoch;
- zvyšovanie počtu fariem s modernými budovami, novými technológiami a technickými zariadeniami s úspornou spotrebou energie;
- zavádzanie a rozširovanie informačných a komunikačných technológií;
- výstavba, rekonštrukcie a modernizácie objektov poľnohospodárskej výroby vrátane skladovacích priestorov;
- zlepšovanie kvality výroby a obmedzovanie strát.

Typy oprávnených aktivít:

- A. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov (vrátane prístupových ciest a pripojenia na inžinierske siete)

- **Oblasť – Rastlinná výroba**
 - na prvotnú pozberovú úpravu, skladovanie a balenie obilnín, olejnin, strukovín, ovocia, zeleniny, zemiakov, objemových krmív, liečivých, technických a energetických plodín vrátane osív a sadív;
 - na uskladnenie priemyselných a hospodárskych hnojív a prípravkov na ochranu rastlín;
 - skleníkov a fóliovníkov;
 - závlahových a odvodňovacích systémov;
 - na výsadbu, likvidáciu (za podmienky následnej výsadby v obdobnej výmere ako bola urobená likvidácia s toleranciou $\pm 5\%$ z likvidovanej výmery), rekonštrukciu a modernizáciu ovocných sádov (vrátane drobného ovocia, napr. jahôd), plantáží špargle a liečivých rastlín;
 - na rekonštrukciu a modernizáciu vinogradov a chmeľníc.
- **Oblasť – Živočíšna výroba**
 - pre ustajnenie a chov hospodárskych zvierat vrátane výbehov a budovanie pastevných areálov, prístreškov na pastve a salašov;
 - dojární vrátane objektov na prvotné ošetrovanie mlieka;
 - liahni;
 - medární;
 - na uskladnenie krmív, stelív;
 - na bezpečné uskladnenie a spracovanie odpadovej vody a biologického odpadu (výstavba hnojísk, uskladňovacích nádrží alebo žúmp).
- **Oblasť – Mechanizácia**
 - na uskladnenie a ošetrovanie poľnohospodárskej techniky (prístrešky, garáže, opravárenské dielne, umývacie rampy), a to výlučne pre potreby poľnohospodárskeho podniku;
 - čerpacích staníc pohonných hmôt a mazadiel v hospodárskych dvoroch výlučne pre potreby vlastného poľnohospodárskeho podniku (farmy)
- **Oblasť – Ostatné**
 - na využitie obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len „OZE“) s výnimkou veternej, vodnej a solárnej energie za podmienky, že prevažnú časť (t. j. nad 50 %) vyrobenej energie spotrebuje konečný prijímateľ vo vlastnom podniku a podiel príjmov/tržieb z poľnohospodárskej výroby je minimálne 30 %;

- na zriadenie a využívanie geotermálneho vrtu vrátane rozvodov za podmienky, že viac ako 50 % vyrobenej energie žiadateľ využije pre vlastnú poľnohospodársku výrobu;
- na priamy predaj poľnohospodárskych výrobkov, tzn. zriadenie malých predajných miest umiestnených priamo v podnikoch (v objektoch poľnohospodárskych podnikov, s uvedením čísla parcely evidovanej Katastrálnym úradom príslušnej Správy katastra nehnuteľností), kde konečný prijímateľ bude môcť predávať svoje výrobky, ktoré sú uvedené v zozname prílohy 1 Zmluvy o založení ES s výnimkou rybných výrobkov;
- diverzifikáciu poľnohospodárskych činností s výnimkou aktivít podporovaných v rámci opatrenia 3.1 (napr. primárne spracovanie poľnohospodárskych produktov v prílohe Zmluvy okrem rybných výrobkov) – podiel príjmov/tržieb z poľnohospodárskej výroby je minimálne 30 %; pričom podiel vstupov do spracovania musí nad 50 % pochádzať z vlastnej prvovýroby počas realizácie projektu;
- čistiarní odpadových vôd pre potreby podniku.

B. Obstaranie a modernizácia technického a technologického vybavenia

• Oblasť – Rastlinná výroba

- na prvotnú pozberovú úpravu a skladovanie obilnín, olejnín, strukovín, ovocia, zeleniny, zemiakov, objemových krmív, liečivých, technických a energetických plodín vrátane osív a sadív;
- na spracovanie biomasy pre technické a energetické využitie;
- na aplikáciu hnojív a prípravkov na ochranu rastlín;
- na pestovanie poľnohospodárskych plodín, t. j. prípravu pôdy, sejbu, zber a manipuláciu s rastlinnou produkciou vrátane doplnenia existujúcich technologických liniek;
- závlahových a odvodňovacích systémov;
- na výsadbu, rekonštrukciu a modernizáciu ovocných sádov (vrátane drobného ovocia, napr. jahôd), plantáží špargle a liečivých rastlín;
- na rekonštrukciu a modernizáciu vinogradov a chmeľníc.

• Oblasť – Živočíšna výroba

- v chovoch hospodárskych zvierat;

- na technologické vybavenie inseminačných a reprodukčných centier vrátane liahní;
 - na uskladnenie a manipuláciu s krmivami a stelivami
 - na technológie dojenia, uskladnenie, chladenie a manipuláciu s mliekom a medom;
 - a uskladnenie, manipuláciu a likvidáciu vedľajších produktov živočíšnej výroby a výkalov hospodárskych zvierat (vlastnej produkcie).
- **Oblasť – Mechanizácia**
 - traktory;
 - samohybné poľnohospodárske stroje;
 - náradie (návesné, závesné, nesené, ťahané, tlačené);
 - nákladné automobily;
 - univerzálne podvozky určené k preprave špeciálnych nadstavieb vrátane obstarania týchto nadstavieb.
- **Oblasť – Ostatné**
 - na využitie obnoviteľných zdrojov energie s výnimkou veternej, vodnej a solárnej energie za podmienky, že prevažnú časť vyrobenej energie konečný prijímateľ spotrebuje vo vlastnom podniku – len právnické a fyzické osoby, ktorých podiel príjmov/tržieb z poľnohospodárskej výroby na celkových príjmoch/tržbách je minimálne 30 %.
 - na zriadenie a využívanie geotermálneho vrtu vrátane rozvodov za podmienky, že viac ako 50 % vyrobenej energie žiadateľ využije pre vlastnú poľnohospodársku výrobu;
 - zriadenie pripojenia žiadateľov na internet vrátane programového a počítačového vybavenia (PC + tlačiarne) podniku primerane v závislosti od výrobných kapacít žiadateľov vrátane zriadenia vnútropodnikových počítačových sietí;
 - na nevyhnutné vybavenie predajných miest definovaných v bode A – oblasť Ostatné;
 - na diverzifikáciu poľnohospodárskych činností alebo služieb s výnimkou aktivít podporovaných v rámci opatrenia 3.1 Diverzifikácia smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam (napr. primárne spracovanie poľnohospodárskych produktov uvedených v prílohe 1 Zmluvy o založení ES okrem rybích výrobkov) – len právnické a fyzické osoby, ktorých podiel

príjmov/tržieb z poľnohospodárskej výroby na celkových príjmoch/tržbách je minimálne 30 %; pričom podiel vstupov do spracovania musí nad 50 % pochádzať z vlastnej prvovýroby počas realizácie projektu;

- čistiarní odpadových vôd, umývacích rámp a zlepšenie kvalitatívnych a kvantitatívnych parametrov.

C. Založenie porastov rýchlorastúcich drevín

- výdavky na založenie porastov rýchlorastúcich drevín
- netýka sa to plantáži vianočných stromčekov.

Oprávnené výdavky

1. investície do dlhodobého hmotného majetku;
2. investície do dlhodobého nehmotného majetku;
3. vlastná práca (iba mzdy vrátane odvodov).

Nepodporované aktivity

1. podpora sa neposkytuje na výsadby plantáží vianočných stromčekov;
2. podpora sa neposkytuje na výsadbu okrasných drevín;
3. podpora sa neposkytne na opakované zakladanie rýchlo rastúcich drevín v priebehu trvania programu.

Neoprávnené projekty

1. projekty zamerané výlučne na poskytovanie služieb mechanizačnými prostriedkami.
2. projekty zamerané na chov rýb a spracovanie produktov rybného hospodárstva.

Forma podpory:

- nenávratný finančný príspevok
- Spôsob financovania: podielové financovanie (platba systémom refundácie)
- Typ investície: zisková
- Celková výška oprávnených výdavkov z PRV (z osí 1, 3, 4) nesmie na jeden podnik presiahnuť spravidla 12 mil. EUR bez ohľadu na opatrenie z ktorého dostal podporu.

Intenzita pomoci

Maximálna výška pomoci z celkových oprávnených výdavkov:

Konvergenca:

- 60 % (45 % EÚ a 15 % SR) pre mladých farmárov v znevýhodnených oblastiach, pričom minimálne 40 % predstavujú vlastné zdroje;
- 50 % (37,5 % EÚ a 12,5 % SR) pre ostatných v znevýhodnených oblastiach, pričom minimálne 50 % predstavujú vlastné zdroje;
- 50 % (37,5 % EÚ a 12,5 % SR) pre mladých farmárov v iných oblastiach, pričom minimálne 50 % predstavujú vlastné zdroje;
- 40 % (30 % EÚ a 10 % SR) pre ostatných, pričom minimálne 60 % predstavujú vlastné zdroje.

V prípade Ostatných oblastí:

- 60 % (30 % EÚ a 30 % SR) pre mladých farmárov v znevýhodnených oblastiach, pričom minimálne 40 % predstavujú vlastné zdroje;
- 50 % (25 % EÚ a 25 % SR) pre ostatných v znevýhodnených oblastiach, pričom minimálne 50 % predstavujú vlastné zdroje;
- 50 % (25 % EÚ a 25 % SR) pre mladých farmárov v ostatných oblastiach, pričom minimálne 50 % predstavujú vlastné zdroje;
- 40 % (20 % EÚ a 20 % SR) pre ostatných, pričom minimálne 60 % predstavujú vlastné zdroje.

Žiadateľ si môže uplatňovať zvýšenú sadzbu podpory v znevýhodnených oblastiach v prípade, ak nadpolovičnou výmerou (viac ako 50 % výmery evidovanej v SAPS) hospodári na poľnohospodárskej pôde v znevýhodnených oblastiach v roku podania ŽoNFP nezávisle od toho, či realizuje stavebnú investíciu a/alebo je predmetom projektu obstaranie, resp. modernizácia technického a/alebo technologického vybavenia.

Upozornenie:

- V prípade opatrení 1.1 a 1.2 môže žiadateľ predložiť max. 2 ŽoNFP v rámci vyhláseného výberového kola pre príslušné opatrenie.

- PPA prijíma len kompletne ŽoNFP, ktoré obsahujú všetky požadované prílohy v zmysle zoznamu povinných príloh. Povinné náležitosti ŽoNFP sú opísané v Príručke, v kapitole 3.1.2 Prijímanie ŽoNFP.
- Žiadateľ je povinný splniť všetky kritériá spôsobilosti stanovené pre príslušné opatrenie, minimálnu a maximálnu výšku oprávnených výdavkov na jeden projekt a celkovú výšku oprávnených výdavkov z PRV (z osí 1, 3 a 4) na jeden podnik, ako aj ostatné ustanovenia Príručky. Kurz pre účely prepočtu minimálnej a maximálnej výšky oprávnených výdavkov na žiadosť medzi EUR a SKK je 33,783 SKK (NBS zo dňa 1. 2. 2008).
- Obstaranie tovarov, stavebných prác a služieb musí byť vykonané pred podaním žiadosti na regionálne pracovisko PPA, a to v súlade s Usmernením postupu žiadateľov pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb, stanoveným v Príručke, v kapitole 3.2 Usmernenie postupu žiadateľov pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb. V prípade, že žiadateľ postupoval v zmysle ustanovení bodu C uvedeného usmernenia, PPA akceptuje, zmluvy uzavreté s dodávateľom od 1. 1. 2006 do 8. 2. 2008.
- Pred podpísaním Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku z Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 neexistuje právny nárok na poskytnutie nenávratného finančného príspevku.

Tab 2: Rozpočet a podiel financovania EÚ

OS	Celkový verejný rozpočet (v EUR)	Miera príspevku z EPFRV* (%)	Suma EPFRV (v EUR)
Os1	835 427 149	74,26	620 366 695
Os2	1 242 076 174	79,28	984 709 039
Os3	358 040 205	74,26	265 871 440
Os4	74 524 570	79,28	59 082 542
Technická pomoc	52 517 816	75,00	39 388 362
SPOLU	2 562 585 914	76,85	1 969 418 078

1.5 Budúcnosť SPP

Na konferencii o budúcnosti európskej Spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktorá sa konala v októbri 2006 v rámci Národného konventu o EÚ v Nitre, zazneli rôzne názory na to, kam má európske poľnohospodárstvo kráčať.

Osobnú podporu agrosektoru vyjadril v svojom vystúpení **premiér SR, Róbert Fico**. Podotkol, že vláda bude intervenovať proti poklesu živočíšnej výroby a celkovému poklesu produkcie v agrosektore. Ďalej sa chce zasadzovať za tvorbu pracovných príležitostí na vidieku, kde je poľnohospodárstvo najväčším a jediným zamestnávateľom pre nízkokvalifikované skupiny obyvateľstva. Rovnako chce podporovať všetky iniciatívy využívajúce inštrumentárium SPP, aby zvrátili negatívne saldo v obchodovaní s agrokomoditami.

Minister pôdohospodárstva, Milan Jureňa neobišiel fakt, že v súčasnosti existujú tri vízie reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky: francúzska, holandská a britská. Francúzsky model je najkonzervatívnejší, britský model presadzuje najradikálnejšie zmeny, pričom sa mu vo viacerých rovinách približuje aj holandský návrh. Trvalo udržateľný model európskeho poľnohospodárstva by mal zabezpečiť medzinárodnú konkurencieschopnosť poľnohospodárstva bez závislostí od dotácií alebo ochrany a nemal by deformovať medzinárodný obchod a svetovú ekonomiku. Slovensko bude podľa ministra Jureňu presadzovať taký model reforiem, ktorý zabezpečí pre farmárov rovnakú štartovaciu čiaru a rovnaké podmienky v celej EÚ. "Je pozitívne, že sa vláda zaviazala, že poľnohospodárstvo bude jednou z troch jej priorít. V rozpočte na rok 2007 sa rozhodla navýšiť finančné zdroje o 2 mld. SKK oproti predchádzajúcemu roku. Dôležité bude ich efektívne využitie," pripomenul minister Jureňa. Zdôraznil, že vo vyspelých ekonomikách dominujú v súčasnosti tri trendy: agresívny marketing, hľadanie nových technológií zameraných na znižovanie nákladov a prepojenie medzi farmármi, spracovateľmi a obchodom. Práve toto prepojenie na Slovensku nefunguje, a preto spotrebiteľ necíti spoločný efekt, povedal. Minister niekoľkokrát podčiarkol aj fakt, že pôdohospodárstvo a potravinárstvo sú tiež súčasťou znalostnej ekonomiky.

Peter Baco (NA, Slovensko), poslanec EP upozornil, že „potravinová bezpečnosť ako taká je už prekonaná vízia pre SPP“. Preto si musí Európa nájsť už lepšiu, novú opornú agendu. Celá SPP musí prejsť „radikálnou premenou“. Ďalej upozornil, že agrárna politika

Únie sa výrazne nacionalizuje, čo dokladujú napríklad štátne dorovnanie k priamym platbám. EÚ by mala podľa vzoru iných krajín byť oveľa agresívnejšie v umiestňovaní svojich potravinárskych prebytkoch na svetových trhoch.

Adriana Verešpejová z Vidieckeho parlamentu požadovala hlavne integrovaný prístup rozvoja vidieka, kde sa uplatňujú princípy "zdola nahor", partnerstva, spoluúčasti, integrácie a kombinácie vnútorných a vonkajších zdrojov s dôrazom na uprednostňovanie vnútorných zdrojov.

Gejza Blaas, riaditeľ Výskumného ústavu ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva upozornil, že slovenský agrosektor v Európe sa musí sústreďovať na kvalitné produkty, marketing komodít, zlepšenie vertikálnej koordinácie a nasadzovanie technologických inovácií a výskumu v praxi.

Radovan Kazda z Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika v diskusii upozornil, že Slovensko je „priestor dvoch svetov poľnohospodárskych problémov. Jedným je svet fiktívnych a druhým svet skutočných problémov“. Ten fiktívny predstavujú dotácie pre poľnohospodárstvo, ten skutočný svet sú jeho výnosy a príjmy, problematické štátne vlastníctvo pôdy a hydromeliorizácií, neochota štátu prostredníctvom Štátneho pozemkového fondu odpredať pôdu, čím sa bráni rozvoju podnikania na vidieku. Najviac ekonomicky stratové sú podľa neho družstvá.

S týmto názorom polemizoval **Ivan Oravec, predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory**. Zdôraznil, že v súčasnosti slovenskému pôdohospodárstvu ide o to, aby malo rovnaké podmienky, ako poľnohospodári v starých členských krajinách. Tak budú môcť ukázať svoju konkurencieschopnosť.

Nigel Thwaites zo Syngenty Slovakia upozornil na fakt, že "dotácie nie sú determinujúcim faktorom v slovenskom poľnohospodárstve". AJ EÚ si podľa neho musí vybrať, či chce "byť silným exportérom, alebo iba sebestačnou záhradou".

Podľa **uverejneného prieskumu verejnej mienky** z konca marca 2007 spoločnosti TNS Opinion, ktorý si objednalo GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, zameraného na postoje občanov k poľnohospodárstvu a spoločnej poľnohospodárskej politiky európska

verejnosť výrazne podporuje reformy v oblasti poľnohospodárskej politiky EÚ. V tejto oblasti sa názory často rozchádzajú, ale výsledky prieskumu naznačujú, že dva z kľúčových prvkov reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky z roku 2003 boli prijaté s pozitívnym ohlasom. Prieskum poskytuje jasné dôkazy o názore verejnosti na budúce smerovanie poľnohospodárskej politiky, a to, že poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka by mali naďalej zohrávať ústrednú rolu v EÚ. Takmer 9 z každých 10 opýtaných (88 %) tvrdí, že tieto oblasti predstavujú kľúčovú problematiku pre budúcnosť Európy. Toto sa odzrkadľuje v názoroch na tú časť rozpočtu EÚ, ktorá sa má venovať SPP, a ktorá v súčasnosti predstavuje 40 %. Takmer 6 z 10 opýtaných (58 %) verí, že tento percentuálny podiel by mal byť buď rovnaký, alebo by sa mal zvýšiť v nasledujúcich rokoch, v porovnaní so 17 % opýtaných, ktorí si myslia, že by sa mal znížiť.

Budúcnosť SPP podľa Bruselu je rozdelená do štyroch hlavných úloh a následne ďalších podúloh, uvádza internetová stránka EUROPA:

1. Úloha EHSV v procese ďalšieho vývoja SPP

Stalo sa už dobrou tradíciou, že EHSV sa podrobne a vo včasnom štádiu zaoberá nadchádzajúcimi reformami spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), pokiaľ možno vždy pred uverejnením oznámení alebo legislatívnych textov Európskej komisie. So svojím prieskumným stanoviskom na tému „Kontrola stavu a budúcnosť spoločnej poľnohospodárskej politiky po roku 2013“ z roku 2007, o ktorý ho požiadala Európska komisia, bol EHSV dokonca prvou európskou inštitúciou, ktorá sa venovala hlbším úvahám o budúcnosti spoločnej poľnohospodárskej politiky.

Tak v rámci francúzskeho predsedníctva Rady EÚ v druhom polroku 2008, ako aj českého predsedníctva v prvom polroku 2009 boli snahy rozvinúť diskusiu o podobe SPP po roku 2013, ktoré však zatiaľ zostali bez výsledku. Práve preto, že Rada ministrov poľnohospodárstva doteraz nestanovila žiadne obsahy a postupy, považuje EHSV za bezpodmienečne nutné vypracovať aktuálne doplňujúce stanovisko k dôležitému súčasnému vývoju. Tým sa môže po kontrole stavu z roku 2008 prejsť k diskusii o budúcnosti SPP po roku 2013. EHSV okrem toho považuje za nutné vypracovať ku všetkým tematickým celkom SPP ďalšie, podrobnejšie stanovisko.

Od rozhodnutia Rady ministrov poľnohospodárstva o kontrole stavu spoločnej poľnohospodárskej politiky v novembri 2008 došlo na poľnohospodárskych trhoch k sčasti drastickým otrasom. Obzvlášť dramatický je prepád cien mlieka. Podľa názoru EHSV je nutné ešte raz preskúmať, či sú bezpečnostné siete vrátane súčasných predpisov o množstve vhodné na zmiernenie takýchto situácií.

2. Východiskové podmienky pre ďalší vývoj SPP po roku 2013

Reformou SPP z roku 2005 boli poľnohospodárske priame platby do veľkej miery oddelené od výroby, v niektorých členských štátoch tiež úplne alebo sčasti regionálne prerozdelené. Popri priamych platbách tvoria opatrenia na podporu rozvoja vidieka (EPFRV) dôležitý druhý pilier poľnohospodárskej politiky EÚ. Spolu s priamymi platbami sa má z hľadiska multifunkčnosti súčasne dosiahnuť konkurencieschopné, sociálne a ekologicky udržateľné poľnohospodárstvo.

Bezpečné zásobovanie európskych spotrebiteľov potravinami za relatívne výhodné ceny sa po celé desaťročia zdalo byť samozrejmé a bezproblémové. Na nasledujúce desaťročia sa však predpovedá celosvetový trend zvyšovania cien tak poľnohospodárskych, ako aj nepoľnohospodárskych surovín (napr. ropy). Súčasne sa očakáva veľké zvyšovanie kolísavosti cien.

Extrémne výkyvy výrobných cien dôležitých poľnohospodárskych produktov v uplynulých dvoch rokoch – naposledy s extrémne nízkymi cenami, napr. pri mlieku a obilí – by sa mali považovať za výstražný signál. V budúcnosti bude mať sociálny rozmer bezpečného zásobovania potravinami – najmä u občanov s nízkymi príjmami – opäť väčší význam. A to aj preto, lebo poľnohospodárske trhy sú obzvlášť náchylné na cenové výkyvy, ktoré môžu mať negatívny dosah na stabilitu zásobovania a poľnohospodárskych podnikov. Okrem toho v potravinárskom reťazci očividne existuje značná nerovnováha. Z dôvodu koncentrovaného maloobchodu vzniká silný hospodársky tlak na poľnohospodársku prvovýrobu a spracovateľské subjekty. Vznikla diskusia o tom, či poľnohospodársky stupeň dostane spravodlivý podiel na ziskových maržách v potravinárskom reťazci.

Európska únia a členské štáty sledujú náročné ciele v oblasti bezpečnosti potravín, ochrany životného prostredia, klímy a zvierat. Toto je dôležitou súčasťou európskeho modelu poľnohospodárstva. V rámci reformy SPP 2003/2005 sa rozhodlo, že oddelená podpora pre poľnohospodárske podniky sa bude viazať na dodržiavanie základných noriem a „dobrého

poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu“ (tzv. krížové plnenie). Okrem týchto základných požiadaviek sú ponúkané agroenvironmentálne opatrenia, pri ktorých sa však od roku 2007 stimulačná zložka neuplatňuje. Štruktúra podporných opatrení na dosiahnutie environmentálnych a spoločenských cieľov v poľnohospodárstve sa na obdobie po roku 2013 bude musieť ďalej rozvíjať. EHSV opakovane zdôrazňoval svoj zásadný názor, že zameranie európskeho poľnohospodárstva iba na podmienky svetového trhu resp. na ceny na svetovom trhu by nebolo správnu cestou.

Na dosiahnutie uvedených cieľov a splnenie úloh budú v období rokov 2014 až 2020 potrebné primerané finančné zdroje. Podiel výdavkov na spoločnú poľnohospodársku politiku prepočítaný na hrubý domáci produkt (HDP) EÚ činí v súčasnosti menej než 0,4 %. Trvalou úlohou bude oboznamovať občanov s tým, ktoré spoločensky dôležité plnenia sú hradené z rozpočtu spoločnej poľnohospodárskej politiky. Podiel poľnohospodárskych výdavkov na celkovom rozpočte EÚ klesne v období rokov 1993 až 2013 z približne 50 % na 33 %.

3. Predpokladaný časový priebeh diskusií a rozhodnutí

V Rade už prebehli resp. prebiehajú v rámci francúzskeho a českého predsedníctva Rady EÚ prvé diskusie o podobe poľnohospodárskej politiky EÚ po roku 2013.

Na ich základe Komisia po svojom vymenovaní predloží pravdepodobne na jeseň roku 2010 na politickú diskusiu prvé úvahy (oznámenie) o poľnohospodárskej politike po roku 2013. Pritom bude potrebné zohľadniť aj „finančnú revíziu“, ktorú treba ešte uskutočniť. Predloženie legislatívnych návrhov k SPP po roku 2013 je možné očakávať v polovici roku 2011. Parlament, Rada a Komisia by potom o nich mohli rozhodnúť v prvom polroku 2012.

V rámci Lisabonskej zmluvy získava Európsky parlament po prvýkrát právo spolurozhodovať v oblasti spoločnej poľnohospodárskej politiky. Toto posilnenie Parlamentu bude mať zásadné a kladné účinky na diskusiu a ďalší vývoj SPP po roku 2013.

4. Námety na diskusiu o ďalšom vývoji SPP

Diskusie o ďalšom vývoji SPP po roku 2013 sa musí podľa názoru ESHV naďalej opierať o model multifunkčného poľnohospodárstva, ktoré hospodári na trhovom základe a súčasne slúži záujmom spoločnosti. Snahou reforiem SPP od roku 1992 bolo urovnať

konflikt medzi medzinárodným otvorením trhu (rokovania WTO v Dauhá) na jednej strane a vysokými spoločenskými požiadavkami (preventívna ochrana spotrebiteľov, životného prostredia a zvierat) na druhej strane. Pokračovanie tejto poľnohospodárskej politiky po roku 2013 si aj naďalej vyžaduje dostatočné financovanie SPP.

Nástroj priamych platieb poľnohospodárom bude aj naďalej mať v SPP kľúčový význam. Podľa názoru EHSV sa úloha SPP bude musieť zmeniť, ak má pretrvať. Funkcia kompenzácií za zníženie inštitucionálnych cien sa obmedzí. Na druhej strane vzniknú v SPP nové úlohy pri zabezpečovaní služieb pre spoločnosť a verejnoprospešnej činnosti. Vzhľadom na súčasnú krízovú situáciu a očakávané cenové výkyvy na poľnohospodárskych trhoch sú úlohy stabilizácie a zabezpečenie zásobovania stále dôležitejšie. SPP tak bude užitočná aj pre spotrebiteľov. Takisto sa musia lepšie zohľadniť aspekty ochrany klímy.

V súčasnej kombinácii prvého a druhého piliera poľnohospodárskej politiky by sa malo v zásade pokračovať, ale je potrebné ich lepšie zosúladiť. Opäť sa musí viac dbať na jednotné uskutočňovanie SPP v členských štátoch. Predovšetkým je pri podporných opatreniach potrebné presnejšie definovať ich odôvodnenosť a účel, aký cieľ sa tým sleduje.

EHSV očakáva, že historicky podmienené rôzne vysoké sumy priamych platieb medzi podnikmi a členskými štátmi sa po roku 2013 vyrovnajú. Pritom sa musia vypracovať objektívne meradlá, ktoré budú zohľadňovať rozdielne štrukturálne, prírodné a agroklimatické podmienky. Ďalej sa musia zohľadniť veľké rozdiely vo financovaní podpory rozvoja vidieka medzi regiónmi. Podľa názoru EHSV sa musí dbať na to, aby sa uplatňovanie spoločnej poľnohospodárskej politiky v členských štátoch nerozchádzalo stále viac.

V súvislosti s výrazným poklesom cien na niektorých dôležitých poľnohospodárskych trhoch EHSV očakáva účinné opatrenia na zabezpečenie spravodlivého podielu poľnohospodárskeho stupňa na reťazci tvorby hodnôt. EHSV ďalej očakáva závery o tom, ako bude v budúcnosti potrebné prispôsobiť bezpečnostné siete pre poľnohospodárske trhy vzhľadom na skúsenosti z hospodárskej krízy.

Proces prispôsobovania sa poľnohospodárskych podnikov resp. poľnohospodárskeho sektora vývoju na trhu a hospodárskej súťaži je podľa názoru EHSV potrebné naďalej podporovať, napr. prostredníctvom investičnej podpory, ktorej cieľom je zlepšenie kvality, bezpečnosť potravín alebo šetrné využívanie zdrojov. Ešte dôležitejším sa však javí byť posilnenie postavenia poľnohospodárov a organizácií výrobcov na trhu. Budúca SPP bude

musieť obsahovať nástroje, ktoré umožnia členským štátom dostatočne pružne tieto priority financovať.

EHSV zastáva názor, že všade tam, kde poľnohospodárske podniky narážajú na hranice konkurencieschopnosti, napr. v znevýhodnených a horských oblastiach, je potrebné ich vhodne vyrovnať, aby sa zabezpečilo poľnohospodárske využívanie týchto plôch v budúcnosti. Príklad chovu dojného dobytka, ktorý sa v EÚ uskutočňuje približne v 60 percentách v znevýhodnených oblastiach a z toho asi v 25 percentách v horských oblastiach, jasne ukazuje, že úloha štátnej cenovej podpory a iných regulácií poľnohospodárskych trhov v znevýhodnených oblastiach môže spôsobiť obzvlášť silný ekonomický tlak.

Pri podpore rozvoja vidieka by sa mali viac zohľadňovať demografické problémy (napr. úroveň infraštruktúry a dostupnosť kvalifikovaných pracovných síl). V prípade, keď celé výrobné odvetvia (napr. cukru, mlieka, tabaku) v určitých regiónoch s tradičnou výrobou stoja pred hospodárskym krachom, je potrebné prijať zvláštne opatreniami na prispôbenie sa situácii. Zohľadniť by sa mali aj sociálne aspekty, ako napr. bezpečnosť pri práci.

Existuje riziko, že ekologické opatrenia v poľnohospodárstve po oficiálnom odstránení stimulačných zložiek zostanú bez orientácie. S cieľom zabezpečiť, aby poľnohospodári aj v budúcnosti uprednostňovali tieto podporné opatrenia, EHSV požaduje okrem náhrady vzniknutých nákladov účinné ocenenie ekologicky zameraných aktivít poľnohospodárov. Takéto ocenenie by sa malo vytvoriť aj za aktívny prínos poľnohospodárov v oblasti ochrany klímy a ochrany zvierat.

Krížové plnenie je všeobecnou zásadou podmienenosti pri poskytovaní platieb na plochu, ktorá bola zavedená v roku 2000 najskôr na základe dobrovoľnosti a od roku 2005 je povinná. Na jednej strane kritizuje Dvor audítorov príliš povrchné uplatňovanie, na druhej strane zo strany poľnohospodárov a miestnych kontrolných úradov vychádza kritika príliš veľkej byrokratickej záťaže. EHSV odporúča ďalej opatrne postupovať: pri každom návrhu zmeny zoznamov kritérií krížového plnenia je treba skúmať, či skutočne vedie k zlepšeniu.

2. Cieľ práce

Cieľom predmetnej diplomovej práce bolo analyzovať úvery na spolufinancovanie projektov podporovaných v rámci osi (Os 1) programu rozvoja vidieka za roky 2007-2013 poskytnuté v UniCredit Bank Slovakia, a.s. v Nitrianskom okrese. Na základe zistených skutočností, vyhodnotiť stav, vývoj a problémy poskytnutých projektových úverov a následne ponúknuť možné riešenia a opatrenia na zlepšenie a zefektívnenie poskytovania projektových úverov v UniCredit Bank Slovakia, a.s..

Na dosiahnutie hlavného cieľa, nájdenia možného riešenia pre efektívnejšie poskytovanie projektových úverov v UniCredit Bank Slovakia, a.s., bolo potrebné dosiahnuť nasledovné parciálne ciele:

- Zistiť stav čerpania prostriedkov PRV v opatreniach 1.1 a 1.2 v rámci SR vo finančnom roku 2009
- Analýza poskytnutých úverov v celej SR v rámci PRV 2007 – 2013
- Zozbierať a analyzovať projektové úvery poskytnuté UniCredit Bank Slovakia, a.s. v Nitrianskom okrese v osi 1 (zvýšenie konkurencieschopnosti sektora poľnohospodárstva a lesného hospodárstva)
- Prezentovať proces a zhodnotiť vývoj poskytovania programových úverov UniCredit Bank Slovakia, a.s. na konkrétnom prípade spoločnosti AGROKLAS, s.r.o., Beladice so súhlasom jej predstaviteľov
- Nájsť problémy a ponúknuť možné opatrenia pre poskytovanie programových úverov v UniCredit Bank Slovakia, a.s.

3. Metodika práce

Pre správne zahájenie spracovania témy diplomovej práce, bolo potrebné získať podklady, dokumenty a rôzne druhy odbornej literatúry, ktoré vysvetľujú a pojednávajú o Spoločnej poľnohospodárskej politike ako takej, jej histórii, legislatíve a v neposlednom rade o jej zásadách, cieľoch a financovaní. Súčasťou Spoločnej poľnohospodárskej politiky je aj Politika rozvoja vidieka, ktorá zahŕňa aj Program rozvoja vidieka, kde sú uvedené osi a opatrenia, na základe ktorých sú poskytované programové úvery. Všetky uvedené periodiká, bolo potrebné preštudovať a pochopiť ich význam a prepojenosť navzájom.

Vzhľadom na zadanie témy diplomovej práce, vlastná práca pojednáva o súvisiacej osi programu rozvoja vidieka, cez proces od podania žiadosti, až po načerpanie finančných prostriedkov poskytnutých na základe programových úverov, až po navrhnutie prijateľných a efektívnych opatrení na zlepšenie procesu poskytovania programových úverov v UniCredit Bank Slovakia, a.s..

Primárnymi a sekundárnymi zdrojmi údajov pre vypracovanie práce boli:

- Odborná literatúra
- Nariadenia Európskej únie
- Preštudovať program rozvoja vidieka 2007-2013
- Podklady k poskytnutiu projektových úverov
- Dokumenty o celom procese poskytnutia programového úveru
- Internet

Pre splnenie cieľa boli použité rôzne metódy postupu:

- Metóda analýzy – analýza poskytnutých programových úverov v okrese Nitra a v SR

- Metóda komparácie – medzi jednotlivými poskytnutými programovými úvermi v okrese Nitra
- Štatistické metódy – grafy, priemery
- Metóda riadeného rozhovoru – riadený rozhovor s pracovníkom Small Business senior v UniCredit Bank Slovakia, a.s. ako poskytovateľom programových úverov

4. Výsledky práce

4.1 Podrobný prehľad a rozpočet PRV 2007 – 2013

Príspevok z EAFRD je alokovaný podielom 97,14 % v konvergenčných regiónoch a 2,86 % v ostatných oblastiach, ktoré predstavuje Bratislavský kraj. Táto oblasť je najrozvinutejším regiónom Slovenska z hľadiska dosahovaných hodnôt ekonomických ukazovateľov. V tomto regióne budú aplikované všetky opatrenia osi 1, osi 2, osi 3 mimo opatrení Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo a Obnova a rozvoj obcí a v rámci osi 4 sa podporia územia obcí vrátane relevantných beneficiárov len v prípade, že územia týchto obcí sú homogénnou súčasťou miestnej akčnej skupiny registrovanej v konvergenčných regiónoch.

Tab 3: Ročný príspevok z EAFRD v EUR

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Spolu
Celkom	303 163	286 531	268 049	256 310	263 028	275 025	317 309	1 969 418
EAFRD	265	906	256	239	387	447	578	078
Konver. regióny	297 221	280 915	262 795	251 286	257 873	269 634	311 090	1 930 817
	266	880	490	560	030	950	310	486

Finančný plán podľa jednotlivých osí (v EUR, celé obdobie)

Miera príspevku z EAFRD bola stanovená v súlade s čl. 70 nariadenia Rady (ES) č.1698/2005 a tvorí určené percento z verejných výdavkov pre jednotlivé osi a Technickú pomoc. V oboch regiónoch je miera príspevku stanovená v maximálnej výške, ktorú umožňuje právny predpis. Príspevok EAFRD je rozdelený medzi jednotlivé osi nasledovne: os 1 disponuje 32,09 %, os 2 má 50 %, v osi 3 je alokovaných 12,59 %, pre os 4 bolo stanovených 3,18 % a Technickú pomoc 2,14 % z celkového príspevku EAFRD.

Tab 4: Konvergenčné regióny

OS	Verejný príspevok		
	Celkom (1)	Miera príspevku z EAFRD (%)	Suma z EAFRD
Os 1	822 712 481	75	617 034 361
Os 2	1 206 268 574	80	965 014 859
Os 3	327 105 349	75	245 329 012
Os 4	76 501 115	80	61 200 892
Technická pomoc	56 317 816	75	42 238 362
Spolu	2 488 905 335	–	1 930 817 486

Tab 5: Ostatné regióny

OS	Verejný príspevok		
	Celkom(1)	Miera príspevku z EAFRD (%)	Suma z EAFRD
Os 1	29 914 668	50	14 957 334
Os 2	35 807 600	55	19 694 180
Os 3	5 134 856	50	2 567 428
Os 4	2 512 091	55	1 381 650
Technická pomoc	0	–	0
Spolu	73 369 215	–	38 600 592

Tab 6: Územie SR

OS	Verejný príspevok	
	Celkom(1)	Suma z EAFRD
OS 1	852 627 149	631 991 695
OS 2	1 242 076 174	984 709 039
OS 3	332 240 205	247 896 440
OS 4	79 013 206	62 582 542
Technická pomoc	56 317 816	42 238 362
Spolu	2 562 274 550	1 969 418 078

Indikatívny rozpis podľa opatrení na rozvoj vidieka (v EUR, celé obdobie)

Tab 7: Konvergenčné regióny

Kód	Opatrenie/Os	Verejné výdavky(1)	Súkromné výdavky	Celkové výdavky
111	Odborné vzdelávanie	22 212 000	0	22 212 000
114	Poradenstvo	13 292 000	3 323 000	16 615 000
121	Modernizácia fariem	417 802 481	417 802 481	835 604 962
122	Zvyšovanie hospodárskej hodnoty lesov	40 800 000	40 800 000	81 600 000
123	Pridávanie hodnoty do produktov	196 000 000	196 000 000	392 000 000
125	Skvalitnenie a rozvoj infraštruktúry	104 000 000	0	104 000 000
141	Polosamozásobiteľské farmy – záväzky 1257/1999	1 296 000	0	1 296 000
142	Odbytové organizácie výrobcov	27 310 000	0	27 310 000
	OS 1 Spolu	822 712 481	657 925 481	1 480 637 962
211	Znevýhodnené oblasti - horské	394 009 880	0	394 009 880
212	Znevýhodnené oblasti - iné	264 516 300	0	264 516 300
213	NATURA 2000 a smernica o vodách	3 384 700	0	3 384 700
214	Agroenvironment	322 126 139	0	322 126 139
215	Životné podmienky zvierat	78 615 000	0	78 615 000
221	Prvé zalesnenie poľnohospodárskej pôdy	4 521 250	574 684	5 095 934
224	NATURA 2000 – lesná pôda	7 128 000	0	7 128 000
225	Lesnícko-environmentálne platby	24 354 805	0	24 354 805
226	Obnova lesného potenciálu	107 612 500	0	107 612 500
	OS 2 Spolu	1 206 268 574	574 684	1 206 843 258
311	Diverzifikácia nepoľnohospodárskych činností	116 360 000	116 360 000	232 720 000
313	Podpora činností v oblasti cestovného ruchu	21 572 000	20 493 400	42 065 400

321	Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo	80 322 008	0	80 322 008
322	Obnova a rozvoj obcí	98 171 341	0	98 171 341
331	Vzdelávanie a informovanie	9 280 000	0	9 280 000
341	Získavanie zručností	1 400 000	0	1 400 000
	OS 3 Spolu	327 105 349	136 853 400	463 958 749
413	Vykonávanie stratégií miestneho rozvoja	54 143 655	27 071 828	81 215 483
421	Projekty spolupráce miestnej akčnej skupiny	3 726 000	0	3 726 000
431	Chod miestnej akčnej skupiny	18 631 460	0	18 631 460
	OS 4 Spolu	76 501 115	27 071 828	103 572 943
	Osi 1, 2, 3 a 4 spolu	2 432 587 519	822 425 393	3 255 012 912
511	Operácie technickej pomoci	56 317 816	0	56 317 816
	z toho NSRV: a) prevádzkové náklady	666 666	0	666 666
	'b) akčný plán	2 000 000	0	2 000 000
	Celkový súhrn	2 488 905 335	822 425 393	3 311 330 728

Tab 8: Ostatné oblasti

Kód	Opatrenie/Os	Verejné výdavky(1)	Súkromné výdavky	Celkové výdavky
111	Odborné vzdelávanie	154 000	0	154 000
114	Poradenstvo	328 000	82 000	410 000
121	Modernizácia fariem	15 866 668	15 866 668	31 733 336
122	Zvyšovanie hospodárskej hodnoty lesov	240 000	240 000	480 000
123	Pridávanie hodnoty do produktov	8 000 000	12 000 000	20 000 000
125	Skvalitnenie a rozvoj infraštruktúry	3 200 000	0	3 200 000
141	Polosamozásobiteľské farmy – záväzky 1257/1999	36 000	0	36 000

142	Odbytové organizácie výrobcov	2 090 000	0	2 090 000
	OS 1 Spolu	29 914 668	28 188 668	58 103 336
211	Znevýhodnené oblasti – horské	0	0	0
212	Znevýhodnené oblasti – iné	8 896 950	0	8 896 950
213	NATURA 2000 a smernica o vodách	49 300	0	49 300
214	Agroenvironment	19 004 404	0	19 004 404
215	Životné podmienky zvierat	2 851 364	0	2 851 364
221	Prvé zalesnenie poľnohospodárskej pôdy	143 982	46 230	190 212
224	NATURA 2000 – lesná pôda	72 000	0	72 000
225	Lesnícko-environmentálne platby	806 000	0	806 000
226	Obnova lesného potenciálu	3 983 600	0	3 983 600
	OS 2 Spolu	35 807 600	46 230	35 853 830
311	Diverzifikácia nepoľnohospodárskych činností	400 000	1 600 000	2 000 000
313	Podpora činností v oblasti cestovného ruchu	1 362 000	3 019 102	4 381 102
321	Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo	0	0	0
322	Obnova a rozvoj obcí	0	0	0
331	Vzdelávanie a informovanie	3 272 856	0	3 272 856
341	Získavanie zručností	100 000	0	100 000
	OS 3 Spolu	5 134 856	4 619 102	9 753 958
413	Vykonávanie stratégií miestneho rozvoja	2 512 091	5 024 182	7 536 273
421	Projekty spolupráce miestnej akčnej skupiny	0	0	0
431	Chod miestnej akčnej skupiny	0	0	0
	OS 4 Spolu	2 512 091	5 024 182	7 536 273
	Osi 1, 2, 3 a 4 spolu	73 369 215	37 778 182	106 147 397

511	Operácie technickej pomoci	0	0	0
	z toho NSRV: a) prevádzkové náklady	0	0	0
	b) akčný plán	0	0	0
	Celkový súhrn	73 369 215	37 778 182	106 147 397

Tab 9: Územie SR

Kód	Opatrenie/Os	Verejné výdavky(1)	Súkromné výdavky	Celkové výdavky
111	Odborné vzdelávanie	22 366 000	0	22 366 000
114	Poradenstvo	13 620 000	3 405 000	17 025 000
121	Modernizácia fariem	433 669 149	433 669 149	867 338 298
122	Zvyšovanie hospodárskej hodnoty lesov	41 040 000	41 040 000	82 080 000
123	Pridávanie hodnoty do produktov	204 000 000	208 000 000	412 000 000
125	Skvalitnenie a rozvoj infraštruktúry	107 200 000	0	107 200 000
141	Polosamozásobiteľské farmy – záväzky 1257/1999	1 332 000	0	1 332 000
142	Odbytové organizácie výrobcov	29 400 000	0	29 400 000
	OS 1 Spolu	852 627 149	686 114 149	1 538 741 298
211	Znevýhodnené oblasti - horské	394 009 880	0	394 009 880
212	Znevýhodnené oblasti - iné	273 413 250	0	273 413 250
213	NATURA 2000 a smernica o vodách	3 434 000	0	3 434 000
214	Agroenvironment	341 130 543	0	341 130 543
215	Životné podmienky zvierat	81 466 364	0	81 466 364
221	Prvé zalesnenie poľnohospodárskej pôdy	4 665 232	620 914	5 286 146
224	NATURA 2000 – lesná pôda	7 200 000	0	7 200 000
225	Lesnícko-environmentálne platby	25 160 805	0	25 160 805
226	Obnova lesného potenciálu	111 596 100	0	111 596 100
	OS 2 Spolu	1 242 076 174	620 914	1 242 697 088

311	Diverzifikácia nepoľnohospodárskych činností	116 760 000	117 960 000	234 720 000
313	Podpora činností v oblasti cestovného ruchu	22 934 000	23 512 502	46 446 502
321	Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo	80 322 008	0	80 322 008
322	Obnova a rozvoj obcí	98 171 341	0	98 171 341
331	Vzdelávanie a informovanie	12 552 856	0	12 552 856
341	Získavanie zručností	1 500 000	0	1 500 000
	OS 3 Spolu	332 240 205	141 472 502	473 712 707
413	Vykonávanie stratégií miestneho rozvoja	56 655 746	32 096 010	88 751 756
421	Projekty spolupráce miestnej akčnej skupiny	3 726 000	0	3 726 000
431	Chod miestnej akčnej skupiny	18 631 460	0	18 631 460
	OS 4 Spolu	79 013 206	32 096 010	111 109 216
	Osi 1, 2, 3 a 4 spolu	2 505 956 734	860 303 575	3 366 260 309
511	Operácie technickej pomoci	56 317 816	0	56 317 816
	z toho NSRV: a) prevádzkové náklady	666 666	0	666 666
	b) akčný plán	2 000 000	0	2 000 000
	Celkový súhrn	2 562 274 550	860 303 575	3 422 578 125

4.2 Charakteristika okresu Nitra

Okres Nitra je súčasťou Nitrianskeho samosprávneho kraja spolu s okresmi Komárno, Levice, Nové Zámky, Zlaté Moravce a Šaľa a Topoľčany. Okres Nitra sa rozprestiera na 871 km². Počet obcí v okrese je 62 z čoho štatút mesta majú len 2 obce. Hustota obyvateľstva je 188,4 obyvateľa na km², pri počte obyvateľov 164 091.

Z hľadiska hospodárskych charakteristík Nitriansky okres patrí do poľnohospodársko-priemyslového typu. Rozhodujúcimi priemyslovými odvetviami okresu sú strojársky, chemický a potravinársky, ktorý je súčasne najstarším a najrozšírenejším priemyslovým odvetvím okresu a nadväzuje na základnú poľnohospodársku výrobu. Za posledných päť rokov výrazne posilnil svoje pozície elektrotechnický priemysel. Z počtu 46 137 živnostníkov v Nitrianskom kraji je najviac registrovaných v okrese Nitra (26,3 %).

Nitriansky okres má veľmi dobré podmienky pre poľnohospodársku produkciu na celom Slovensku, toto územie sa vyznačuje najvyšším prírodným a socioekonomickým potenciálom pre poľnohospodárstvo. Fyzicko-geografické faktory na väčšine územia Nitrianskeho okresu sú výborné na lokalizáciu poľnohospodárskej výroby.

Počet pracujúcich v hospodárstve v Nitrianskom kraji mal za posledných desať rokov kolísavý charakter a podmieňoval ho prechod z centrálne riadenej ekonomiky na trhové. Miera evidovanej nezamestnanosti k 31. 12. 2007 dosiahla v Nitrianskom kraji úroveň 7,10%. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo v okrese Nitra sa pohybuje okolo čísla 82 000 obyvateľov, pričom sa eviduje miera nezamestnanosti 7,46%.

SWOT analýza

Silné stránky

- Existencia technických a biologických služieb, vedecko-výskumnej základne, vzdelávacích a poradenských inštitúcií
- Dostatok voľných hnedých a zelených zón pre budovanie priemyselných parkov a zón
- Existencia veľkých podnikov v odvetviach s vysokým podielom pridanej hodnoty
- Rastúci prílev priamych zahraničných investícií s vyššou pridanou hodnotou
- Pestovateľské a chovateľské tradície
- Existencia stredísk cestovného ruchu s medzinárodným významom, využívajúcich geotermálne zdroje

Slabé stránky

- Vysoký podiel výroby s nízkou pridanou hodnotou
- Nízky stupeň podnikateľskej aktivity v regióne
- Nedostatočne rozvinutý terciárny sektor najmä v oblasti trhových služieb
- Veľké rozdiely v ekonomickej výkonnosti subregiónov
- Nízka konkurencieschopnosť poľnohospodárstva
- Nízky stupeň energetického využitia alternatívnych zdrojov
- Obmedzený a nerovnomerne rozdelený dopyt po cestovnom ruchu v regióne

Príležitosti

- Rozvoj odvetví založených na využívaní prírodného potenciálu regiónu (multifunkčné poľnohospodárstvo, špeciálne potravinárstvo s vysokou pridanou hodnotou, vidiecky turizmus, agroturistika, termálne kúpaliská, mestský turizmus)
- Rozvoj odvetví založených na polohovom potenciáli kraja (kombinovaná doprava)
- Rozvoj odvetví s vyššou pridanou hodnotou (elektrotechnický priemysel, chemický priemysel)
- Rozvoj odvetví terciárneho sektora (občianske služby, remeslá, poradenské a informačné služby)
- Zvýšenie atraktivity územia pre investorov dobudovaním dopravnej infraštruktúry vrátane lodnej a jej napojením na medzinárodné dopravné koridory
- Zvýšenie atraktivity kraja obnovou historických, kultúrnych a technických pamiatok a pozoruhodností
- Využitie výskumného potenciálu a aktivizácia inovačného potenciálu v regióne budovaním výskumno-vývojového klastra

Ohrozenia

- Nedostatočná účasť našich vedcova výskumníkov v medzinárodných inovačných a výskumných sieťach
- Únik mladých talentov aj skúsených vedcov do zahraničia
- Výrazné obmedzenie čerpania prostriedkov EÚ pre cestovný ruch
- Nízke administratívne kapacity pre čerpanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ na úrovni kraja

4.3 Charakteristika UniCredit Bank Slovakia, a.s.

UniCredit Bank Slovakia, a.s. - banka s komplexnými finančnými službami pre všetky segmenty. UniCredit Bank Slovakia a. s. vznikla fúziou UniBanky, a.s. a HVB Bank Slovakia a. s. v apríli 2007. Obe banky už predtým pôsobili na slovenskom trhu vyše 17 rokov a vybudovali si výnimočné renomé v niekoľkých oblastiach.

Zlúčením dvoch bánk s rozdielnou stratégiou sa vyprofilovala nová, univerzálna banka so silným zameraním na retailové bankovníctvo, ktorá patrí medzi lídrov aj v oblasti privátneho a firemného bankovníctva. Zaradila sa medzi kľúčových hráčov na slovenskom bankovom trhu.

Prostredníctvom jednej z najširších pobočkových sietí na Slovensku je klientom nablízku vo všetkých regiónoch. Pokrýva finančné potreby individuálnych klientov, podnikateľov a firiem. Ponúka tiež exkluzívne služby pre klientov privátneho bankovníctva.

UniCredit Bank Slovakia, a.s. patrí k lídrom vo financovaní firiem na slovenskom trhu. Obsluhuje všetky segmenty trhu. Jej klientelou sú globálne medzinárodné spoločnosti, nadnárodné a zahraničné firmy, stredne veľké firmy, developerské spoločnosti, firmy z oblasti agrobiznisu, ako aj firmy z finančného sektora.

Konkurenčnou výhodou je, že je súčasťou najsilnejšej bankovej skupiny v strednej a východnej Európe. Vďaka tomu využíva prístup, ktorý umožňuje harmonizáciu obchodných podmienok a spôsobu obsluhy veľkých medzinárodných klientov. Znamená to, že týchto klientov je schopná obsluhovať na rovnakej úrovni a rovnakým spôsobom ako sú zvyknutí vo svojich domovských krajinách.

UniCredit Bank Slovakia, a.s. má modernú firemnú kultúru. Riadi sa hodnotami tzv. Charty integrity, ktorá v rámci celej skupiny definuje základné hodnoty ako východisko správania sa a konania. Je postavená na pilieroch – čestnosť, rešpekt, sloboda, transparentnosť, vzájomnosť, dôvera.

O spoločnosti UniCredit Group

S celkovým majetkom vyše 1,060 miliardy € sa UniCredit Group radí medzi popredné finančné skupiny v Európe, pričom pôsobí v 22 krajinách, má vyše 40 miliónov klientov, okolo 10.000 pobočiek a približne 180.000 zamestnancov.

V regióne Strednej a Východnej Európy UniCredit Group prevádzkuje najväčšiu medzinárodnú bankovú sieť s viac ako 4.000 pobočkami a filiálkami, v ktorých okolo 83.000 zamestnancov obsluhuje vyše 28 miliónov zákazníkov.

Skupina pôsobí v nasledujúcich krajinách: Azerbajdžan, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Chorvátsko, Česká republika, Estónsko, Kazachstan, Kyrgystan, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Rumunsko, Rusko, Srbsko, Slovensko, Slovinsko, Tadžikistan, Taliansko, Turecko a Ukrajina.

4.4 Analýza poskytnutých úverov v celej SR v rámci PRV za finančný rok 2009

Analýza o čerpaní výdavkov Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka v Slovenskej republike za finančný rok 2009, t. j. od 16. októbra 2008 do 15. októbra 2009. Informácia hodnotí dosiahnutý stav v oblasti čerpania výdavkov v rámci druhého piliera Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ.

Prehľad informuje o čerpaní rozpočtu podľa jednotlivých opatrení Programu rozvoja vidieka (PRV) SR 2007 – 2013 a v členení podľa typov regiónov.

Vo finančnom roku 2009 boli Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (PPA) vyplácané podpory príjemcom v rámci devätnástich opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013, z prvých troch osí PRV (vrátane operácií technickej pomoci vo výške 9 553 746,68 EUR), pričom PPA vyplatila podpory v celkovej výške **375 831 108,54 EUR** vrátane spolufinancovania z národných zdrojov. Os štyri sa začala čerpať až po finančnom roku 2009, z dôvodu, že sa neschválila žiadna žiadosť do konca spomenutého finančného roka.

Najväčší objem finančných prostriedkov bol vyplatený príjemcom v rámci osí **2** „Skvalitnenie životného prostredia a vidieka“ vo výške **214 964 046,50 EUR** (57,20%

podpôr vyplatených vo finančnom roku 2009) a **osi 1** „Zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva“ vo výške **150 850 853,74 EUR** (40,14% podpôr). Čerpanie **osi 3** „Kvalita života vo vidieckych oblastiach a diverzifikácia vidieckeho hospodárstva“ bolo na úrovni **462 461,62 EUR** t. j. iba 0,12% v rámci čerpania vo finančnom roku 2009.

Z hľadiska intenzity čerpania záväzku ES (kumulatívne za roky 2007-2009) bolo opatrenie 1.1 do konca finančného roku na 6. Mieste a opatrenie 1.2 bolo v strede sledovaných opatrení. Porovnanie medzi jednotlivými opatreniami obsahuje príloha 1.

4.5 Analýza poskytnutých úverov v celej SR v rámci PRV 2007 – 2013 v UCB

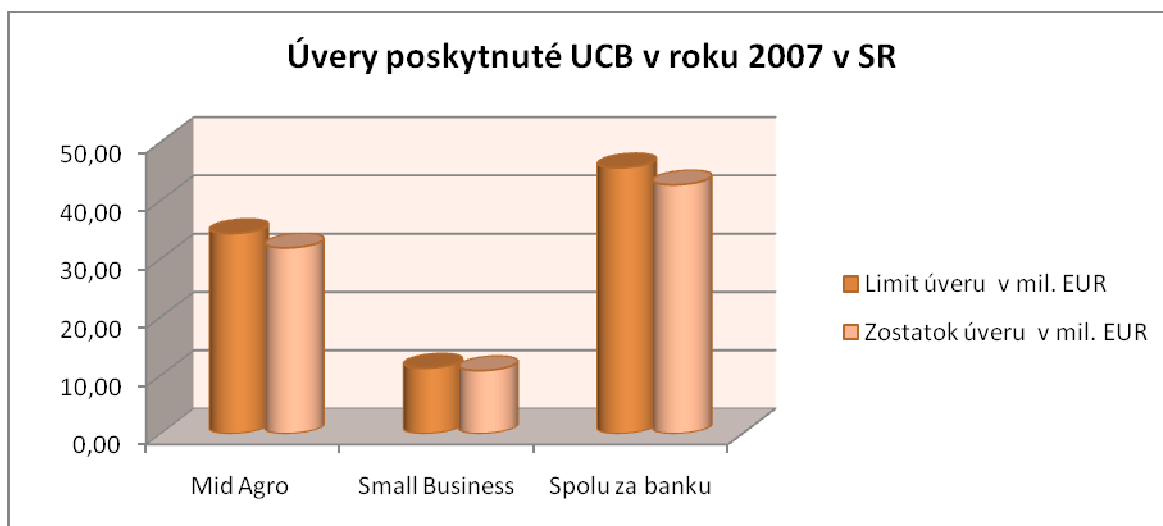
Z dostupných zdrojov v UniCredit Bank Slovakia mi boli poskytnuté podklady k poskytnutým úverom za roky 2007 – 2009 v rámci siete v celej SR.

V roku 2007 boli poskytnuté úvery v celkovej výške 45,63 mil. EUR z čoho dve tretiny tvorili úvery poskytnuté stredným podnikom a jedna tretina malým podnikom. Zostatky z poskytnutých úverov sú ešte pomerne vysoké, z dôvodu, že boli načerpané iba v roku 2007.

Tab 10: Úvery poskytnuté za banku za rok 2007

EU PP rev. za banku r. 2007	Market Segment	Limit úveru v mil. EUR	Limit úveru v mil. Sk	Zostatok úveru v mil. EUR	Zostatok úveru v mil. Sk
Mid Agro	-	34,36	1035,1	31,9	960,3
Small Business	-	11,27	339,5	10,8	326,2
Spolu za banku	-	45,63	1374,6	42,703	1286,5

V grafe je možné prehľadnejšie posúdenie prevahy poskytovania programových úverov stredným podnikom, čo si môžeme vysvetliť ako fakt, že väčšie podniky majú väčšie zázemie, vyšší kapitál na financovanie a spolufinancovanie svojich projektov, plánov a vízií do budúcnosti. V neposlanom rade aj vyššiu rentabilitu a konkurencieschopnosť.

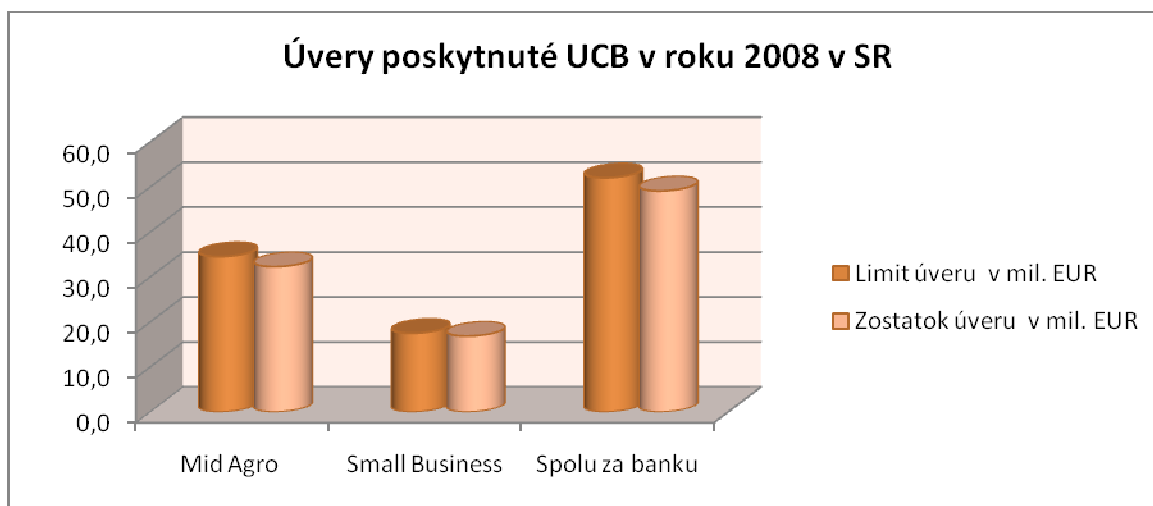

V roku 2008 sa celkový objem poskytnutých programových úverov nebadane zväčšil v zmysle predchádzajúceho roka. Avšak značný nárast sa prejavil v malých podnikoch, kde bol nárast o cca 75% oproti roku 2007. V stredných podnikoch bolo iba cca 2% zvýšenie objemu programových úverov.

Tab 11: Úvery poskytnuté za banku za rok 2008

EU PP rev. za banku r. 2008	Market Segment	Limit úveru v mil. EUR	Limit úveru v mil. Sk	Zostatok úveru v mil. EUR	Zostatok úveru v mil. Sk
Mid Agro	-	34,5	1040,6	32,3	973,1
Small Business	-	17,5	527,7	16,9	507,9
Spolu za banku	-	52,057	1568,3	49,16	1481,0

Pre ľahšie predstavenie si a prehľadnejšie usporiadanie je zostavený aj graf, ktorý nám len potvrdzuje, čo je uvedené v tabuľke. Na zvýšení objemu programových úverov v segmente malých podnikov, sa podstatne podieľala lepšia informovanosť o finančnej pomoci v spolufinancovaní pri žiadaní o NFP z podnetu UniCredit Bank Slovakia, a.s..

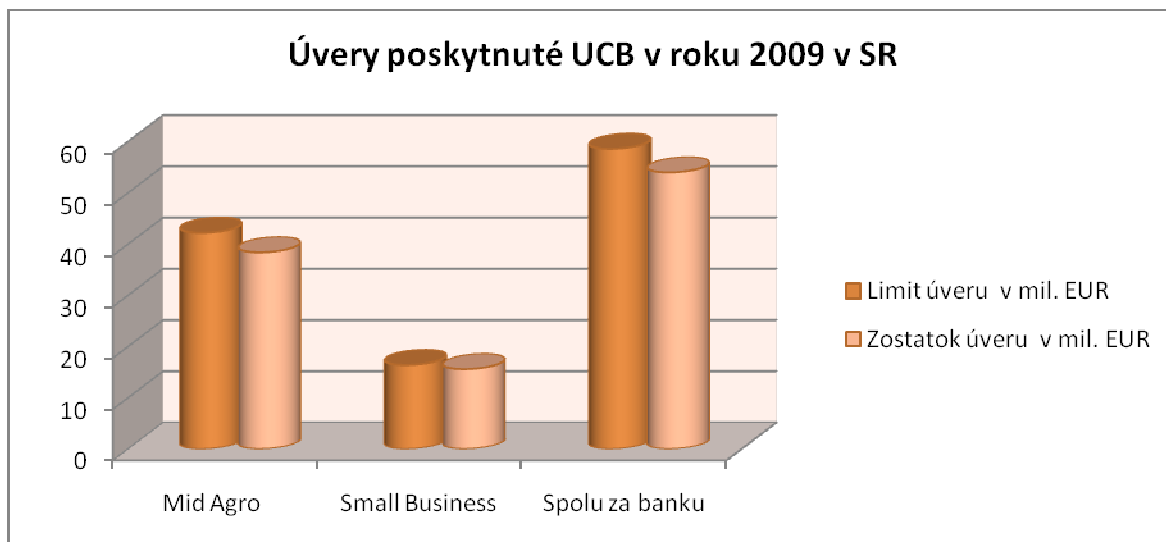

V roku 2009 sa zvýšenie poskytnutých prostriedkov na spolufinancovanie NFP opakovane zvýšilo v segmente stredných podnikov oproti roku 2008, a to až o cca 8 miliónov EUR, čo je veľmi dobré z hľadiska využívania dotácií z fondov Európskej únie a prebiehajúcej hospodárskej krízy. Na druhej strane sa zaznamenal, i keď malý, pokles v segmente malých podnikov. Pokles bol zapríčinený hospodárskou krízou, kedy boli potencionálni žiadatelia opatrní a zvažovali, či práve v tomto období je ten správny okamih na vypracovanie projektu.

Tab 12: Úvery poskytnuté za banku za rok 2009

EU PP rev. za banku r. 2009	Market Segment	Limit úveru v mil. EUR	Limit úveru v mil. Sk	Zostatok úveru v mil. EUR	Zostatok úveru v mil. Sk
Mid Agro	-	42,2	1271,3	38,4	1156,8
Small Business	-	16,4	494,1	15,6	470,0
Spolu za banku	-	58,6	1765,4	54,0	1626,8

V grafe je opäť premietnuté, čo nám ukazuje tabuľka, pre vizuálne porovnanie si vyššie uvedených skutočností. Ale i napriek hospodárskej kríze, bol celkový objem poskytnutých programových úverov najvyšší za všetky tri sledované roky.

4.6 Projektové úvery poskytnuté UniCredit Bank Slovakia, a.s. v Nitrianskom okrese

Z podnetu Compliance officu, ktorý spravuje okrem iného aj informácie putujúce do banky a z banky, je nasledovné vyjadrenie informácií len v percentuálnom prevedení v písanom texte.

V roku 2007 z celkového objemu poskytnutých programových úverov v oboch segmentoch nitriansky región tvoril asi 24% podiel. Objem poskytnutých programových úverov podľa segmentov bol zrkadlovým odrazom úverov poskytnutých na úrovni celej SR. To znamená, že väčšie zastúpenie mal segment stredných podnikov.

Rok 2008 bol zaujímavým rokom, pretože nárast celkového objemu poskytnutých programových úverov sa podstatne zvýšil, ako na úrovni celej SR, tak ja na úrovni nitrianskeho regiónu. Tento fakt mohol byť spôsobený aj javom, že ekonomika SR dosahovala svoje maximum vo všetkých sektorových oblastiach. Ekonomika rástla, rástli príjmy, a preto aj žiadateľov pribúdalo v domnienke väčších a odvážnejších projektov. V roku 2008 mal nitriansky región asi 29% podiel na celkovom objeme poskytnutých úverov.

Rok 2009 bol presným opakom roku 2009. Ekonomika SR sa dostala na „kolená“ a žiadatelia s väčšou rozvahou pristupovali, predkladaniu projektov, pretože vstupné náklady na vypracovanie projektu, sú pomerne vysoké. Situácia bola neistá. Uvedený fakt sa odzrkadlil v poklese objemu poskytnutých úverov v segmente malých podnikov, pričom

v celkovom objeme oboch segmentov sa zaznamenal nárast. V nitrianskom regióne takisto nastal pokles a podiel na celkovom objeme bol cca 26%.

4.7 Proces a vývoj poskytovania programových úverov UniCredit Bank Slovakia, a.s.

4.7.1 Stav v legislatíve

Dňa 20.11.2007 Výbor pre rozvoj vidieka EÚ schválil Program pre rozvoj vidieka SR pre roky 2007 – 2013.

Dňa 1.2.2008 Pôdohospodárska platobná agentúra zverejnila metodiku k Programu rozvoja vidieka SR pre roky 2007 – 2013 pre poskytovanie podpory Európskych fondov žiadateľom.

PPA zároveň dňa 1.2.2008 zverejnila výzvy k predkladaniu Žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku.

Výzvy, ktoré sa dotýkajú analyzovaných opatrení s podaním žiadosti o ŽoNFP boli v termíne do 30.04.2008.

Priority a opatrenia PRV financované z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka sú koncipované v súlade s nariadením Rady (ES) č. 1698/2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom EPFRV, ktoré tvorí jednotný právny rámec pre podporu rozvoja vidieka a vykonávacím nariadením Komisie (ES) č. 1974/2006, ustanovujúcim podrobné pravidlá implementácie jednotlivých opatrení PRV.

4.7.2 Obchodno–technické podmienky

4.7.2.1 Definícia produktov

Produkty sú určené výhradne pre podnikateľskú klientelu, a to pre veľké až malé podnikanie, t.j. právnické a fyzické osoby so sídlom, respektíve registráciou na území SR, ktoré sú povinné preukázať sa banke oprávnením na podnikateľskú činnosť v súlade s §2 ods.2 Zákona 513/91 Zb. v znení neskorších predpisov, ktoré vecne a právne zodpovedajú účelovosti produktu.

4.7.2.2 Úverové produkty

1. Investičný úver EÚ – PRV

Úver na obstaranie hmotného investičného majetku, ktorý je predmetom projektu podpory EÚ – PRV SR pre roky 2007 – 2013. Poskytuje sa na jednoduchšie projekty (predovšetkým na nákup hnutel'ného majetku a menších modernizácií), buď s finančnou účasťou alebo bez finančnej účasti klienta:

- čerpaný môže byť jednorazovo alebo postupne v maximálnej lehote dvoch rokov a je splácaný prednostnou splátkou istiny z vyplatených prostriedkov EÚ alebo podľa splátkového kalendára,
- banka poskytne klientovi úver s maximálnou lehotou splatnosti do štyroch rokov po skončení lehoty čerpania úveru, z čoho plynie, že splátkový kalendár je tvorený max. na šesť rokov.

2. Kombinovaný investičný úver EÚ – PRV

Úver na obstaranie, nadobudnutie hnutel'ného a nehnuteľného majetku, ktorý je predmetom projektu podpory EÚ z PRV 2007 – 2013. Poskytuje sa na financovanie väčších a dlhodobějších projektov (ucelené projekty na výstavbu a modernizáciu fariem, nákup technológií a strojov), ktoré sa realizujú v priebehu dvoch až troch rokov. Úverový vzťah banky a klienta sa realizuje v dvoch časovo odlišných periódach a poskytuje sa v rámci jedného úverového zväzku:

I. Úver na realizáciu projektu EÚ – PRV

- je čerpaný postupne v max. lehote troch rokov na realizáciu projektu
- úver sa čiastočne spláca z prednostných splátok z vyplatených prostriedkov EÚ na základe žiadosti o príspevok a v súlade s Zo NFP
- banka poskytne klientovi úver s max. lehotou splatnosti do troch rokov iba s následným poskytnutím úveru na investičné financovanie EÚ – PRV
- na splatenie zostatku istiny úveru, sa poskytne úver na

II . Úver na investičné financovanie EÚ - PRV

- banka poskytne úver na, až keď klient splatí z obdržaných podpôr časť úveru na realizáciu projektu a realizačná časť projektu bude ukončená
- je úver, ktorý bude čerpaný jednorázovo, a to na splatenie úveru na realizáciu projektu EÚ – PRV
- úver bude mať stanovený splátkový kalendár
- banka poskytne klientovi úver s max. lehotou splatnosti do ôsmich rokov

4.7.2.3 Stanovenie výšky úverov

Pre Investičný úver EÚ - PRV a Kombinovaný investičný úver EÚ – PRV sa stanovuje výška poskytnutia úverov na objem až do výšky 100% z objemu projektových výdavkov.

4.7.2.4 Spôsob čerpania

1. Spôsob čerpania investičného úveru EÚ – PRV a úveru na realizáciu projektu EÚ – PRV je možné dvomi spôsobmi:

- **refundácia** – oprávnených výdavkov skutočne vynaložených podľa predložených uhradených dodávateľských faktúr vystavených zmluvnými dodávateľmi na dodávky tovarov, stavebných prác a služieb výhradne podľa projektu financovania, nie starších ako 18 mesiacov
 - v prípade refundácie faktúr, banka čerpané zdroje z úveru, vyplatí priamo na účet žiadateľa
 - v prípade úhrady faktúr, banka čerpané zdroje z úveru, vyplatí na účet dodávateľa uvedeného na faktúre (alebo na účet žiadateľa)...vypisuje zároveň PP
 - tiež na úhradu nákladov projektu realizovaných vo vlastnej režii
- **prefinancovanie** – oprávnených výdavkov podľa predložených dodávateľských faktúr vystavených zmluvnými dodávateľmi na dodávky tovarov, stavebných prác a služieb

výhradne podľa projektu financovania k úhrade a musia byť v súlade s prílohou č. 14 b a 14 c – oprávnené výdavky projektu.

2. Spôsob čerpania úveru na investičné financovanie EÚ – PRV, je v podobe toho, že je čerpaný jednorázovo vo výške zostatku istiny úveru na realizáciu projektu EÚ – PRV tak, že banka čerpané zdroje z úveru použije výhradne na splatenie zostatku istiny úveru.

PRV umožňuje refundovať iba faktúry vystavené od 1.1.2007.

4.7.2.5 Úroková sadzba

Úroková sadzba je stanovená ako 3M EURIBOR + marža banky (individuálne). Konkrétne vyjadrenie úrokových sadzieb je uvedené v prílohe v rámci projektu firmy AGROKLAS, s.r.o. , Beladice.

4.7.2.6 Zmluvné dokumenty

Vypracúva sa samostatný formulár Zmluvy o úvere a príslušné aplikácie pre zriadenie záložného práva na hnutel'ný a nehnuteľný majetok a na pohľadávku žiadateľa k PPA.

4.7.2.7 Poplatky spojené s úverom

Poplatky stanovené k spomínaným úverom sú nasledovné:

- poplatok za spracovanie žiadosti o poskytnutie úveru – individuálne
- poplatok za administrovanie úveru – individuálne
- počiatočný poplatok za prevzatie záväzku poskytnúť úver, splatný jednorázovo z výšky úveru – individuálne
- poplatok za predčasnú platbu istiny úveru pred dňom splatnosti, ktorý nevyhovuje podmienkam prednostnej splátky istiny úveru alebo plánovaným splátkam úveru – individuálne
- poplatok z nevyčerpanej sumy úveru – individuálne

4.7.2.8 Poplatky spojené s osobitným dotačným účtom

Poplatky stanovené k dotačnému účtu sú nasledovné:

- zriadenie a vedenie účtu je bez poplatkov a bez úročenia
- základný vklad a minimálny zostatok je 0,- EUR
- za predčasnú platbu pred dňom splatnosti je bez poplatku

4.7.2.9 Zabezpečenie úveru

Zabezpečenie úveru sa realizuje zriadením záložného práva k hnutelnému alebo nehnuteľnému majetku, kde akceptačná hodnota je 70 % a haircut je 30% alebo pohľadávkou žiadateľa k PPA , kde je akceptačná hodnota 45 až 55% a haircut je 55 až 45% a poistenie predmetu financovania s vinkuláciou výplaty poistného plnenia v prospech banky.

4.7.2.10 Zhrnutie procesu poskytovania programových úverov v UCB

Silné stránky

- Banka má zriadené záložné právo na budúcu pohľadávku žiadateľa voči PPA a zdrojom časti splácania úveru je i nárokovateľná podpora, uzatvorením Rámцovej zmluvy medzi bankou a PPA, banka môže zriadiť záložné právo na predmet financovania, ako prvý záložný veriteľ.

Slabé stránky

- Žiadateľ po podpise ZoNFP nedodrжал niektoré podmienky v zmysle ZoNFP alebo ŽoP, platobná agentúra nevyplatila podporu v zmysle ŽoNFP v stanovenom termíne.

Výhody

- Právny nárok na poskytnutie podpory – NFP po uzatvorení ŽoNFP, záväzok PPA platiť objem podpory uvedený v uzatvorenej ZoNFP s príjemcom podpory, dostatočne silná zábezpeka banky, finančné prostriedky poskytnuté ako dotácia zo štátneho rozpočtu alebo rozpočtu EÚ exekúcii nepodliehajú.

Nevýhody

- Silné konkurenčné prostredie – spomínaný produkt ponúkajú aj štyri komerčné banky s podobnými podmienkami.
- Žiadateľ by mal navštíviť webovú stránku PPA a zistiť, či vyhlásená výzva k opatreniu je vhodná pre zámer žiadateľa projektu, dátumovo, časovo k podaniu žiadosti. A následne by sa mal zúčastniť konzultačných hodín, ktoré PPA poskytuje.
- V nasledujúcom kroku treba vypracovanie konkrétneho projektu v rámci PRV, podať žiadosť so všetkými prílohami a náležitosťami, bez formálnych nedostatkov na Ministerstvo pôdohospodárstva a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.
- V projekte žiadateľ dokladuje schopnosť realizácie projektu, či už z vlastných zdrojov, alebo za pomoci banky z úverových zdrojov. V prípade, že žiadateľ nemá dostatok svojich zdrojov a rozhodne sa pristúpiť k úveru, musí v prílohe k žiadosti, ktorú podáva na MPRR SR, zdokladovať úverový prísľub banky alebo schválený úver na samotné financovanie, ktoré žiadateľ dostane na základe nižšie uvedených podmienok.

K hlavným podmienkam na obdržanie úverového prísľubu banky alebo samotného úveru žiadateľ dokladuje dokument, kde ministerstvo schváli projekt a zároveň žiadateľ získa určitý počet bodov, podľa ktorých vie, koľko percent z celkovej investície do projektu (40% - 60%), bude jeho nenávratný finančný príspevok (3000 – 3 mil. EUR). Následne obdrží rozhodnutie z PPA o schválení max. výšky NFP, pri jeho podpise, ktoré musí byť vyhodnotené najneskôr do dvoch mesiacov od uzatvorenia výzvy. A od vyhodnotenia klienta bodmi, musí byť uzatvorená Zmluva o NFP do piatich mesiacov.

Na prefinancovanie projektu alebo časti projektu žiadateľ podáva samostatnú žiadosť o NFP. Na základe zmluvy môže konečný prijímateľ predkladať jednu alebo dve Žiadosti o platbu za kalendárny rok na základe podpísaného rozhodnutia z PPA.

Pre financovanie z úverových zdrojov klient v banke predkladá žiadosť o úver, ekonomické výsledky za posledné dve zdaňovacie obdobia, aktuálny stav záväzkov a pohľadávok z obchodného styku a žiadosť o projekte na ministerstve alebo samotné rozhodnutie o poskytnutí NFP z PPA. V oboch prípadoch bude investičný úver po zhodnotení ekonomických výsledkov ratingu klienta, schválený a dostane úver k načerpaniu,

aj so splátkovým kalendárom. Maximálne však na 6 rokov. Rozdiel je iba vo výške vlastných zdrojov.

V splátkovom kalendári, po dohode s klientom, budú zahrnuté mimoriadne splátky na splatenie úveru v plnej alebo čiastočnej výške.

Po podpise zmluvnej úverovej a záložnej dokumentácie prebieha samotné čerpanie. Či už formou refundácie alebo prefinancovania na základe faktúr projektu.

4.8 Problémy a opatrenia na zlepšenie pri poskytovaní programových úverov v UniCredit Bank Slovakia, a.s.

4.8.1 Problémy pri poskytovaní programových úverov

UniCredit Bank Slovakia je naďalej korporátne zameranou bankou, z čoho plynie, že má už veľa skúseností v oblasti poskytovania investičných úverov ako takých, ktoré boli produktmi už pred vstupom do Európskej únie a Európskej menovej únie. Po spustení systému, ktorý poznáme teraz pri financovaní projektov z fondov sa banka veľmi rýchlo stotožnila a pripravila pre žiadateľov, o rôzne formy pomoci z fondov, produkty vo forme investičných úverov na financovanie projektov. Po toľkých rokoch praxe si banka vytvorila veľmi efektívny systém v procese poskytovania investičných úverov, čo môžeme chápať ako najvyššiu možnú elimináciu nedostatkov pri procese poskytovania investičných úverov a samozrejme aj v poradenstve a starostlivosti o klientov.

Musíme však zobrať do úvahy skutočnosť, že každý úverový proces je v podstate iný a jedinečný. Nedá sa paušálne posudzovať každý jeden žiadateľ. Preto jediný nedostatok, nie problém, je dlhší časový interval trvania úverového procesu, pretože banka ku každému žiadateľovi pristupuje individuálne a snaží sa nájsť, čo najlepšie adekvátne riešenie.

Skutočnosť, že banka má veľmi efektívny systém v úverovom procese a ku každému žiadateľovi pristupuje individuálne je, že v regióne Nitra je iba 5% neschválených investičných úverov na spolufinancovanie v rámci pomoci z fondov EÚ.

Jediným problémom v celom procese poskytnutia úveru bývajú nedodržané termíny, ktoré banka stanoví žiadateľom alebo žiadateľom chýbajú náležitosti potrebné k samotnej

žiadosti o úver, náležitosti potrebné a žiadané príslušným ministerstvom a platobnou agentúrou pri schvaľovaní projektu.

4.8.2 Opatrenia na zlepšenie pri poskytovaní programových úverov

Na základe poznatkov získaných z analýzy poskytovania finančných prostriedkov z Európskej únie do poľnohospodárstva a spolufinancovanie z programových úverov, je možné konštatovať, že každým rokom sa zvyšuje objem čerpaných finančných prostriedkov. I keď tento objem sa stále nevyrovná výške prijatých dotácií u poľnohospodárov v pôvodných 15 členských štátoch. V nasledujúcom období je ešte možné rátať, že sa bude objem poskytovaných prostriedkov zvyšovať. Ale v dlhšom časovom horizonte sa bude tento trend meniť, pretože sa uvažuje a znižovaní finančných prostriedkov plynúcich do poľnohospodárstva a presunu prostriedkov na rozvoj vidieka.

Pre lepšie využitie dotácií z Európskej únie poľnohospodármi, sa aj banka prispôsobila a priblížila svoje produkty potrebám poľnohospodárom a k spolufinancovaniu spomínaných dotácií. Pretože poľnohospodársky sektor je sektor, kde je potrebné neustále prilievať finančné toky prostriedkov. Hlavné investície smerujú do modernizácie a inovácie fariem, čo kvitujem a čo demonštruje aj konkrétny projekt uvedený v prílohách, pretože efektívnosť výroby sa dá dosiahnuť hlavne týmto spôsobom.

Po analýze procesu poskytovania investičných úverov, počte a objeme poskytnutých úverov, časovej a personálnej náročnosti, je podľa mňa systém veľmi dobre vypracovaný. Preto opatrenia na zlepšenie súčasného stavu do budúcnosti sú:

- správne zvoliť os a opatrenie v PRV pre svoj projektový zámer
- pri vypracovávaní projektov, by si mal žiadateľ dať trošku viac času a naplánovať si proces tvorby na dlhšie časové obdobie
- dodržiavať termíny udelené bankou, ministerstvom a platobnou agentúrou, a tak predchádzať zbytočným časovým priet'ahom a sklzom na ceste k dotáciám
- spotrebovať menej a menej papiera na administratívne a byrokratické účely

V opatreniach som spomenul len tie návrhy na riešenie nedostatkov, s ktorými som sa osobne stretol pri vypracovávaní záverečnej práce. Každý, kto sa venuje problematike

obsiahnutej v práci vie, že tých nedostatkov tam je oveľa viac. Pre ich nájdenie, analyzovanie a odstránenie, je však potrebný oveľa dlhší časový horizont a podrobnejšie sa zaoberať procesom poskytovania NFP od jeho myšlienky, až do jeho úplného zaniknutia.

Pre lepšie využívanie podpôr v poľnohospodárskom podniku by bolo vhodné sledovať vývoj na agrárnych trhoch priamo u poľnohospodárov. Túto skutočnosť však banka sleduje vo vlastnom záujme, aby mohla svoje produkty lepšie napasovať žiadateľom o NFP, a tak dopomôcť, prispôbovať sa poľnohospodárom sa podmienkam na trhu, stať sa konkurencieschopnejšími a v neposlednom rade vytvárať multifunkčné poľnohospodárstvo, ktoré by nezáviselo len od jednej komodity, čím by sa predišlo aj domino efektu. Dôležitým faktorom je aj skutočnosť, že sa treba snažiť o vyprodukovanie produktov lepšej kvality, za čo nižšie náklady. Avšak nie na úkor výšky platov, ale efektívnosťou v celom procese výroby.

Záver

Hoci prvé základy Spoločnej poľnohospodárskej politiky boli položené už asi pred 50 rokmi, aj v súčasnej dobe má svoje veľmi dôležité postavenie z pohľadu ostatných politík Európskej únie. Spoločná poľnohospodárska politika prešla mnohými zmenami, čelila viacerým kritikám a v dôsledku dlhého časového horizontu sa dostala až do súčasného postavenia. Aj poľnohospodárstvo SR bojovalo s množstvom problémov pred vstupom do Európskej únie. Nie je však na mieste, si myslieť, že po vstupe SR do EÚ sa všetky problémy vytratili. Problémy stále pretrvávajú, avšak čerpanie finančných prostriedkov z fondov na podporu poľnohospodárstva dokázali postaviť na nohy a zreštrukturalizovať veľký počet podnikov a fariem.

Návod, ako čerpať finančné prostriedky z fondov nám dáva Program rozvoja vidieka, momentálne na roky 2007 – 2013. Štruktúra programu vidieka pozostáva z osí a opatrení. Na základe spomenutých častí PRV sa predkladá výzva, na ktorú sa reaguje vypracovaním projektu a podaním žiadosti na príslušný orgán.

Keďže čerpanie prostriedkov je podmienené aj spolufinancovaním prostriedkami žiadateľa, dosť často sa stáva, že žiadateľ je nútený si vypomôcť produktmi bánk, či už formou prefinancovania alebo spolufinancovania. V práci som sa zamerlal na UniCredit Bank Slovakia, a.s., ktorá má významné postavenie na trhu v poskytovaní produktov na spolufinancovanie a prefinancovanie projektov.

Ako je v práci uvedené, analýza jednotlivých ukazovateľov pri poskytovaní programových úverov sa každým rokom líši. V roku 2007 a 2008 bol zaznamenaný vysoký nárast objemu finančných prostriedkov poskytnutých na spolufinancovanie projektov. Rok 2009 bol rokom ovplyvneným hospodárskou krízou, čo sa odzrkadlilo aj na objeme čerpaných prostriedkov.

Práca ďalej podáva aj informácie o celom procese získania programového úveru v UniCredit Bank Slovakia, a.s.. Od samotného podanie žiadosti o úver až po načerpanie finančných prostriedkov vrátane úrokových sadzieb, poplatkov, potrebných dokumentov a termínov.

Ako modelový príklad je v prílohách podrobne rozpracovaný reálny projekt spoločnosti AGROKLAS, s.r.o., Beladice, obsahujúci všetky náležitosti k získaniu programového úveru. Je uvedený aj popis jednotlivých častí, bodovací systém, časové sklzy.

V istej etape celého procesu, v ktorej banka zohráva hlavnú úlohu nebolo zistené, či kvôli banke by sa udalosti naťahovali, a tým žiadateľa stavali do ťažkej pozície. Skôr naopak, banka má precízne spracovaný systém a poradenstvo na poskytovanie programových úverov, a tým napomáha žiadateľovi pri dlhej ceste k získaniu finančných prostriedkov v rámci PRV.

V konečnom dôsledku sa proces, ktorý pokračuje aj mimo banku dá podrobnejšie analyzovať v oveľa dlhšom časovom horizonte, pretože cesta k dosiahnutiu potrebných podkladov a výsledku je komplikovaná a náročná.

Najväčšími nedostatkami boli zle spracované časti projektu na predloženie, zbytočné časové sklzy kvôli nesplneniu si povinností žiadateľa na čas voči banke a podobných, podľa mňa zbytočných skutočností. A na druhej strane, ministerstvá a príslušné orgány si niekedy nechávajú isté veci na poslednú chvíľu, čím využívajú hraničné termíny, a tým odsúvajú termín získanie finančných prostriedkov žiadateľovi.

Na záver môžeme konštatovať, efektívne čerpanie dotácií z EÚ v oblasti poľnohospodárstva nezávisí len od objemu poskytnutých finančných prostriedkov, ale aj od ich správneho použitia a využitia a samozrejme vhodne vypracovanej kompletnej projektovej dokumentácie žiadateľa.

Zoznam použitej literatúry

1. ENCYKLOPÉDIA HISTÓRIE SVETA. Londýn : Kingfisher Publications, 1999. ISBN 80-7181-568-3
2. DELOUGH, F. et al.: *Dejiny Európy*. Paríž : Hachette, 1992. ISBN 80-06-00889-2
3. KRONIKA ĽUDSTVA. Praha : Anopress, 1998. (CD-ROM)
4. FONTAINE, P.: *Európa v 10 bodoch*. Bratislava : Sprint – vydávateľská, filmová a reklamná agentúra, 1998. ISBN 80-88848-47-4
5. REICHBAUER, O.: *Európska únia pre každého*. Bratislava, 2004, s.74. ISBN 80-965820-8-6
6. JURÍČEK, P.: Možnosti využívania bankových produktov v poľnohospodárstve. In: Zborník z vedeckého seminára s medzinárodnou účasťou: Faktory podnikovej úspešnosti v podmienkach európskeho agrárneho trhu. Nitra SPU, 2005, s. 288 – 293 ISBN 80-8069-615-2
7. POKRIVČÁK, J.: *Poľnohospodárska politika*. In: Marcinčin, A.: Hospodárska politika na Slovensku 2000-2001. Vyd.: Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku, 2002, s. 129-158. ISBN 80-968155-8-X
8. LIPKOVÁ, Ľ – PORUBSKÝ, J.: SAP EÚ, jej reforma a vplyv na Slovenskú republiku. In Ekonomické rozhľady. Bratislava, 2003
9. FEKETE, P. 2006. Projekt Papiva. *Základné informácie o EÚ, Modul I, II. časť*. Nitra 2006. 153 s. ISBN 80-8069-785-X
10. RUMANOVSKÁ, Ľ. 2003 In Agrárna politika. Nitra, 2003. 120 s. ISBN 80-8069-205-X
11. STŘELEČEK, F. – LOSOSOVÁ, J. – KOLLÁR, P.: Vplyv priamych platieb na ekonomické rozhodovanie poľnohospodárskych podnikov. In: *Ekonomika poľnohospodárstva č. 3*. Bratislava, 2003
12. EURÓPSKA KOMISIA: Vysvetlenie Spoločnej poľnohospodárskej politiky. Bratislava : Delegácia Európskej komisie v SR, 2007. KF-77-07-075-SK-D
13. GOZORA, V.: Regionálne disparity a nerovnovážne stavy v špecifickom prostredí. In Zborník: *Riešenie regionálnych disparít a nerovnovážnych stavov v prírodnom a hospodárskom prostredí, I diel*. Nitra, 2007. 477 s. ISBN 978-80-89143-55-9
14. Council Decision of 20 February 2006 on Community strategic guidelines for rural development (programming period 2007 to 2013) (2006/144/EC)

15. KAŇA, Radomír. 2007. Evropská unie A. 1. vyd. Ostrava: Edičné stredisko VŠB-TU, 2007. 167 s. ISBN 978-80-248-1412-4
16. MALINOVSKÝ, Jan – SUCHÁČEK, Jan. 2006. *Velký anglicko-český slovník regionálního rozvoje a regionální politiky evropské unie*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2006. 1000 s. ISBN 80-248-1117-0
17. *Národný strategický plán rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie 2007 – 2013*. [Online]. [Citované 2010-01-07] Dostupné na internete: <<http://www.land.gov.sk/sk/index.php?navID=2&navID2=2&sID=43&sID2=34&id=33>>
18. *Politika rozvoja vidieka 2007-2013*. [Online]. [Citované 2010-02-25] Dostupné na internete: <http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_sk.htm>
19. ŽÍTEK, Vladimír – KLÍMOVÁ, Viktorie. 2008. Regionální politika. 1. vyd. Brno:
20. JANKU, J. – ŠTAHEL, R.: *Polnohospodárstvo a rozšírenie Európskej únie*. Delegácia Európskej komisie v SR, 2002. ISBN 80-89102-03-4
21. Olprint, 2008. 107 s. ISBN 978-80-210-4761-7
22. <http://www.zas.sk/eu-fondy/program-rozvoja-vidieka-sr-2007-2013/>
23. http://euprojekt.eu/index.php?option=com_content&task=view&id=27&Itemid=41
24. http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_sk.html
25. http://www.euractiv.sk/regionalny-rozvoj/zoznam_liniek/cap---teda-spolocna-polnohospodarska-politika
26. http://www.europskaunia.sk/spolocna_polnohospodarska
27. europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/...
28. http://ec.europa.eu/agriculture/publi/capexplained/cap_sk.pdf
29. http://209.85.129.132/search?q=cache:0q5tE3MkntcJ:https://toad.eesc.europa.eu/ViewDoc.aspx%3Fdoc%3D%255C%255Csis%255Cdfs%255Cesp_public%255Cces%255Cnat%255Cnat432%255CSK%255CCES1464-2009_AC_SK.doc+rozpočet+spolocnej+polnohospodarskej+politiky&cd=27&hl=sk&ct=clnk&gl=sk&client=safari

30. <http://www.euractiv.sk/verzia-pre-tlac/clanok/prv-sr-2007-13-modernizacia-fariem-2008prv01>

Prilohy